

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

**kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami
Oświęcimskiem i Zatorskiem, tudzież z Wielkiem
Księstwem Krakowskiem.**

Część XLIX.

Wydana i rozesłana dnia 7. Września 1853.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

**Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Au-
schwiz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.**

XLIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. September 1853.

Jahrgang 1852.

345.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 20. Grudnia 1851, którym przywilej Fryderykowi Dorschlowi dnia 31. Lipca 1851 nadany, gdy go tenże dobrowolnie zwrócił, jako zgasły ogłasza się.

Wedle doniesienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa z dnia 30. Listopada 1851 l. 38988, przywilej Fryderykowi Dorschlowi, dnia 31. Lipca 1851, nadany na udoskonalenie maszynek do kawy z połączonym aparatem na śmietankę, zgasł z powodu dobrowolnego tegoż zrzeczenia się.

Baumgartner m. p.

346.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 21. Grudnia 1851, którym podaje się do wiadomości, iż Jerzy Haidenwag połowę własności przywileju z dnia 7. Października 1851, ustąpił Karolowi Fryderykowi Kuhnowi.

Jerzy Haidenwag, miejski ślusarz w Wiedniu, ustąpił na rzecz bawiącego obecnie w Wiedniu Karola Fryderyka Kuhna, obywatela, kupca i fabrykanta z Ulmu, w królestwie Wirtemberskiem, połowę jedną własności przywileju z dnia 7. Października 1851 na wynalazek uniwersalnych maszyn do łupania i ciśnienia, a to mocą cesyi danój w Wiedniu dnia 11. Listopada 1851.

Baumgartner m. p.

347.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 21. Grudnia 1851, mocą którego kilka przywilejów, dla zaniechanego wykonywania, za zgasłe ogłoszono.

Z powodu zaniechanego wykonywania, uznano za zgasłe przywileje następujące:

1. Przywilej Michała Mandla z dnia 26. Lipca 1847 na wynalazek i udoskonalenie nowych, wino oszczędzających i ulepszających szpuntów czyli czopów.

2. Przywilej Beniamina Smietha z dnia 24. Listopada 1847 na udoskonalenie w topieniu miedzi i innych kruszców, i

3. przywilej Karola Franciszka Looseya z dnia 13. Kwietnia 1847 na udoskonalenie w produkcji lanych kół kruszcowych dla wozów kolei żelaznych i innych.

Baumgartner m. p.

345.

Erlaß des Handelsministeriums vom 20. Dezember 1851,
womit das Privilegium des Friedrich Dorschel vom 31. Juli 1851, durch freiwillige Zurücklegung für erloschen erklärt wird.

Laut Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei vom 30. November 1851 B. 38988, ist das Privilegium des Friedrich Dorschel vom 31. Juli 1851 auf die Verbesserung von Kaffehmaschinen mit vereinigttem Milchapparate, durch freiwillige Zurücklegung erloschen.

Baumgartner m. p.

346.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 21. Dezember 1851,

womit kundgemacht wird, daß Georg Haidenwag die Hälfte des Eigenthums seines Privilegiums vom 7. Oktober 1851, an Karl Friedrich Kuhn abgetreten habe.

Georg Haidenwag, bürgerlicher Schlossermeister in Wien, hat die Hälfte des Eigenthums des Privilegiums vom 7. Oktober 1851, auf die Erfindung von Universal-Spalt- und Druckmaschinen, laut Abtretungsurkunde ddto. Wien am 11. November 1851, an den dormalen in Wien befindlichen Karl Friedrich Kuhn, Bürger, Kaufmann und Fabrikanten zu Ulm, im Königreiche Württemberg, abgetreten.

Baumgartner m. p.

347.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 21. Dezember 1851,

womit mehrere Privilegten wegen unterlassener Ausübung für erloschen erklärt werden.

Nachstehende drei Privilegien sind wegen unterlassener Ausübung als erloschen erklärt worden, und zwar:

1. Das Privilegium des Michael Mandl vom 26. Juli 1847, auf die Erfindung und Verbesserung von neuen, Wein ersparenden und verbessernden Spunden oder sogenannten Ballen.

2. Das Privilegium des Benjamin Smiteth vom 24. November 1847, auf die Verbesserung im Schmelzen von Kupfer und anderen Erzen, und

3. das Privilegium des Karl Franz Loosely vom 13. April 1847, auf die Verbesserungen in der Erzeugung von gegossenen Metallrädern für Eisenbahnen und andere Wagen.

Baumgartner m. p.

348.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 21. Grudnia 1851,

którym przywilej Karola Edera z dnia 20. Grudnia 1850, gdy go tenże zrzekł się dobrowolnie, za zgasy ogłoszono.

Wedle doniesienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa z dnia 29. Listopada 1851 l. 39655, zgasł za dobrowolnym zrzeczeniem się przywilej, Karolowi Ederowi dnia 20. Grudnia 1850 nadany na wynalazek usadowiania na tkaninach z rozmaitych nici mieszanych barwnika z porostu farby fioletowej, zwanego „orseille“, tak przy wybijaniu za pomocą maszyn, jako i przy tłoczeniu ręcznym.

Baumgartner m. p.

349.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 21. Grudnia 1851,

którym przywilej J. Fichtnera z 4. Stycznia 1851, z powodu dobrowolnego zrzeczenia się, za zgasy ogłoszono.

Wedle doniesienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa z dnia 4. Grudnia 1851 l. 41117, przywilej J. Fichtnerowi dnia 4. Stycznia 1851, nadany na udoskonalenie w przysposabianiu materyj półwełnianych (osnowa z bawełny a wątek z wełny) i bawełnianych w ten sposób, iż barwy wydają się na nich żywszemi i taniéj kosztują, osobliwie zaś iż na tychże usadawia się barwnik porostu skalnego, zwanego „orseille“, niniejszém ogłasza się za zgasy z powodu dobrowolnego zrzeczenia się.

Baumgartner m. p.

350.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych na dniu 23. Grudnia 1851 nadanych.

Przywilej, Remiemu Gotfrydowi (Remy Godefroi), Jackowi baronowi de Chestret Senakom, w Donkal w Belgii, na ręce Fryderyka Rödigera, w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na rok jeden nadany na udoskonalenie w robieniu cukru, polegającym na uproszczonym i tanim sposobie przemieniania w cukier soku i syropu, uzyskanego z buraków i trzciny cukrowej. Opis tego przywileju,

348.

**Erlass des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche
Bauten vom 21. Dezember 1851,**

womit das Privilegium des Karl Eder vom 20. Dezember 1850 durch freiwillige Zurücklegung für erloschen erklärt wird.

Laut Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei vom 29. November 1851 Z. 39655 ist das Privilegium des Karl Eder vom 20. Dezember 1850 auf die Erfindung, das Pigment des Orseille - Krautes als violette Farbe für Maschinen- und Handdruck auf Geweben, welche aus verschiedenartigen Fäden gemischt sind, zu fixiren, durch freiwillige Zurücklegung erloschen.

Baumgartner m. p.

349.

**Erlass des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche
Bauten vom 21. Dezember 1851,**

womit das Privilegium des J. Fichtner vom 4. Jänner 1851 durch freiwillige Zurücklegung als erloschen erklärt wird.

Laut Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei vom 4. Dezember 1851 Z. 41117 ist das Privilegium des J. Fichtner vom 4. Jänner 1851, auf die Verbesserung, halbwoollene Stoffe (die Kette von Baumwolle und der Eintrag von Schafwolle), sowie Baumwollstoffe derart vorzubereiten, daß die Farben auf denselben lebhafter erscheinen und billiger erzeugt werden können, und daß sie vorzüglich geeignet seien, das Pigment der Orseille zu fixiren, durch freiwillige Zurücklegung erloschen.

Baumgartner m. p.

350.

B e r z e i c h n i s s

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche
Bauten am 23. Dezember 1851 verliehenen ausschließenden
Privilegien.

Dem Remy Godefroi Hyazinthe Baron de Chestret Senatom. zu Donkal in Belgien, durch Friedrich Möbiger, in Wien (St. Ulrich No. 50), auf die Verbesserung in der Zuckerbereitung, bestehend in einem vereinfachten und wohlfeilen Verfahren, den aus Runkelrüben und Zuckerrohr gewonnenen Saft und Syrup in Zucker zu verwandeln; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet

złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9471 — H.).

Przywilej, Wilhelmowi Skalitzkiemu, c. k. kapitanowi w 11. pułku piechoty liniowej w Nejhausie w Czechach, na rok jeden nadany na wynalazek w robieniu z kruszcu podwójnie pryzmatycznych i pryzmatycznych dętych liter, cyfer i symbolów. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9472 — H.).

Przywilej, Wilhelmowi Knepperowi, fabrykantowi papierów kolorowanych (Wiedeń nr. 348), na rok jeden nadany na wynalazek nowego sposobu marmurkowania papieru, zwanego „wiedeńskim“ patentowanym papierem marmurkowym. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9473 — H.).

Przywilej, Hermanowi Mayerowi, zegarmistrzowi upoważnionemu a obecnie bileterowi od krzeseł przy c. k. nadwornym narodowym teatrze w Wiedniu (Spittelberg nr. 142), na lat trzy nadany na wynalazek i udoskonalenie zamkniętych krzeseł dla teatrów i innych zgromadzeń, które, mniej miejsca zajmując, i mogą być robione nieco większe i do użytku wygodniejsze. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9475 — H.).

Przywilej, Gustawowi Bremmemu, rytownikowi z Unny w Prusiech, na ręce Wincentego Wilhelma Köstera w Wiedniu (Wiedeń nr. 791), na lat dziesięć nadany na wynalazek nowego sposobu rafinowania stali surowej. Tak dla Anglii jak i dla krainy Wales i miasta Berwick nad rzeką Tweed, nadano na ten wynalazek czterastoletni przywilej, poczynający od dnia 5. Grudnia 1850. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9527 — H.).

Przywilej, Józefowi Grassemu i Franciszkowi Pressinie, inżynierom w Medyolanie (nr. 922 Monza), na rok jeden nadany na wynalazek nowego sposobu transportowania ziemi, żwiru, krzemieni i tym podobnych przedmiotów. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9665 — H.).

Przywilej, Michałowi Hänigowi, miejskiemu dachówkarzowi w Baden pod Wiedniem (nr. 260), na lat sześć nadany na wynalazek w wyrabianiu dachówek i stawianiu dachów. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9669 — H.).

Przywilej, Feliksowi Freisauff de Neudegg, c. k. pensjonowanemu kapitanowi, kawalerowi orderów c. k. Leopolda i książęco-lukajskiego świętego Ludwika, w Wiedniu (Jägerzeile nr. 50), na lat dwa nadany na wynalazek użytkowania z siły odśrodkowej przy poruszaniu lokomotywów, okrętów i t. p., przezco bez niebezpieczeństwa, i nie używając pary, osiągnąć można szybkość 8—9 mil niemieckich na godzinę. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9671 — H.).

sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Sebermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9471—5.).

Dem Wilhelm Stalický, k. k. Hauptmann im 11. Linien-Infanterie-Regimente zu Neuhaus in Böhmen, auf die Erfindung in der Erzeugung der Doppel-Prisma- und der Prisma-Hohl-Buchstaben, Ziffern und Symbole aus Metall; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9472—5.).

Dem Wilhelm Knepper, Buntpapierfabrikanten in Wien (Wieden Nr. 348), auf die Erfindung einer neuen Verfahrungsart Papiere zu marmoriren, genannt „Wiener-Patent-Marmorpapiere“; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Sebermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9473—5.).

Dem Hermann Mayer, befugten Kleinuhrmacher, derzeit Sigauffschließer beim k. k. Hof- und Nationaltheater in Wien (Spitelberg Nr. 142), auf die Erfindung und Verbesserung von Sperrsitzen für Theater und andere Versammlungsorte, welche bei Ersparung an Aufstellungsraum gestatten, sie etwas größer und zum Gebrauche bequemer herzustellen; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9475—5.).

Dem Gustav Bremme, Graveur zu Unna in Preußen, durch Binz. Wilhelm Koester, in Wien (Wieden Nr. 791), auf die Erfindung einer neuen Methode, den Rohestahl zu raffiniren; — auf zehn Jahre. Für England sowohl, als auch für das Land Wales und die Stadt Berwik an der Tweed ist diese Erfindung seit 5. Dezember 1850 auf die Dauer von vierzehn Jahren privilegirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9527—5.).

Dem Joseph Grassi und Franz Pressina, Ingenieur in Mailand (Nr. 922, Monza), auf die Entdeckung einer neuen Methode, um Erde, Kies, Kieselsteine und andere ähnliche Gegenstände zu transportiren; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9665—5.).

Dem Michael Hänig, bürgerlichen Ziegeldecker zu Baden bei Wien (Nr. 206), auf die Erfindung in der Erzeugung von Dachziegeln und in der Herstellung von Dächern; — auf sechs Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Sebermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9669—5.).

Dem Felix Freisauß Edlen von Neubegg, k. k. Hauptmann in Pension, Ritter des k. k. Leopold- und des herzoglichen Lucca'schen St. Ludwigsordens, in Wien (Jägerzelle Nr. 50), auf die Erfindung bei der Bewegung der Lokomotive, der Schiffe u. s. w. die Zentrifugalkraft zu benützen, wodurch eine Geschwindigkeit von 8—9 deutschen Meilen in der Stunde ohne Anwendung des Dampfes gefahrlos erreicht werden könne; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 9671—5.).

Przywilej, Józefowi Holczerowi, architektowi w Wiedniu (Landstrasse nr. 487), na lat trzy nadany na wynalazek kompresyjnego aparatu do opalania z rusztem ekscentrycznym, i z udoskonalonym rozkładaczem dymu. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9705 — H.).

Baumgartner m. p.

351.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 24. Grudnia 1851, którym podaje się do wiadomości doniesienie, iż Ludwik Renat (René) Massoneau przywilej z dnia 30. Maja 1851 dla całego kraju koronnego Dolnej Austrii, ustąpił J. Gfrornerowi.

Wedle doniesienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa, Ludwik Renat (René) Massoneau ustąpił dla całego kraju koronnego Dolnej Austrii własność przywileju dnia 30. Maja 1851 sobie nadanego na zbudowanie nowych pieców do wypalania wapna, na mocy cesyi, danej w Wiedniu dnia 3. Grudnia 1851 na rzecz J. Gfrornera, właściciela domu nr. 185 w Gumpendorf.

Baumgartner m. p.

352.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych z dnia 25. Grudnia 1851, którym podaje się do wiadomości doniesienie, iż Gustaw Rordorf przywilej, sobie dnia 23. Sierpnia 1851 na udoskonalenie szybkiej prasy drukarskiej nadany, ustąpił Jerzemu Sieglowi.

Wedle doniesienia c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa, Gustaw Rordorf ustąpił własność przywileju dnia 23. Sierpnia 1851 nadanego sobie na udoskonalenie przy szybkiej prasie drukarskiej, mocą cesyi danej w Wiedniu dnia 2. Grudnia 1851, na rzecz Jerzego Siegla.

Baumgartner m. p.

353.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych na dniu 29. Grudnia 1851 nadanych.

Przywilej, Józefowi Haythorne Recde, w Londynie, na ręce Franciszka Rödigerera w Wiedniu, (St. Ulrich nr. 50), na rok jeden nadany na wynalazek udo-

Dem Joseph Holzger, Architekten in Wien (Landstrasse Nr. 487), auf die Erfindung eines Kompressions-Heizapparates mit exzentrischem Roste und verbessertem Rauchröhren; — auf drei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9705—5.).

Baumgartner m. p.

351.

Erlaß des Handelsministeriums vom 24. Dezember 1851,

womit die Anzeige, daß Louis René Massonneau sein Privilegium vom 30. Mai 1851 für den Umfang des Kronlandes Niederösterreich, an J. Gfrorner abgetreten habe, kundgemacht wird.

Laut einer Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei hat Louis René Massonneau, für den Umfang des Kronlandes Niederösterreich das Eigenthum des Privilegiums vom 30. Mai 1851 auf die Erbauung von Kalköfen, laut Abtretungs-Urkunde ddo, Wien am 3. Dezember 1851 an J. Gfrorner, Hausinhaber Nr. 185 in Gumpendorf, abgetreten.

Baumgartner m. p.

352.

Erlaß des Handelsministeriums vom 25. Dezember 1851,

womit die Anzeige, daß Gustav Nordorf sein Privilegium vom 23. August 1851, auf eine Verbesserung in der Buchdrucker-Schnellpresse, an Georg Siegl abgetreten habe kundgemacht wird.

Laut einer Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei hat Gustav Nordorf das Eigenthum des Privilegiums vom 23. August 1851, auf eine Verbesserung in der Buchdrucker-Schnellpresse, laut Abtretungs-Urkunde ddo. Wien den 2. Dezember 1851 an Georg Siegl abgetreten.

Baumgartner m. p.

353.

B e r z e i c h n i ß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 29. Dezember 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Joseph Haythorne Neede in London, durch Friedrich Köbiger, in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines verbesserten Forttreibungsapparates, für

skonalonego aparatu z siłą pędową dla okrętów parowych, tudzież dla innych siłą mechaniczną popędzanych statków. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9739 -- H.).

Przywilej, Piotrowi Brescianiemu, zajmującemu się kręceniem jedwabiu w Więdnii (Gumpendorf nr. 327), na lat trzy nadany na wynalazek nowój maszyny do kręcenia i wymierzania jedwabiu. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9741 — H.).

Przywilej, Janowi Chrzycielowi Benjaminowi Laignelowi, cywilnemu inżynierowi w Paryżu (rue de la Harpe nr. 13), na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Więdnii (Wollzeile nr. 785), na rok jeden nadany na wynalazek i udoskonalenie w systemie lokomotywów na kolejach żelaznych, polegające co do istoty na właściwym rodzaju bąków, przez co o ile być może największe wysokości bez niebezpieczeństwa, regularnie i pewnie, a przy oszczędności przebywać można. We Francyi patentowano ten przywilej na lat piętnaście, od 16. Marca 1850 r. poczynając. Opis tego przywileju złożono do przechowania w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9743 — H.).

Przywilej, Brunonowi Rogalskiemu, c. k. gubernijalnemu konceptowemu praktykantowi w Stanisławowie w Galicyi, na lat dwa nadany na wynalazek ekstraktu do woskowania posadzek, twardą stanowiącego masę. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9760 — H.).

Przywilej, Emanuelowi Dobrowskiemu, ukończonemu juryście w Pradze (nr. 126 -I.), na rok jeden nadany na wynalazek, a względnie udoskonalenie maszyny z nożycami do koszenia, którą zboże zamiast kosić, nożycami scinać a przytém czasu i nakładu oszczędzić można. Opis przywileju złożono w c. k. czeskim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9788 — H.).

Przywilej, Alexandrowi Hediardowi, w Paryżu (rue Taitbout nr. 25), na ręce Gisberta Kappa, sekretarza ministeryjalnego w Więdnii, na lat pięć nadany na wynalazek nowego propulsatora do pędzenia okrętów za pomocą pary, albo też jakowój innój siły poruszającej. We Francyi przedmiot ten otrzymał piętnastoletni patent, od dnia 22. Listopada 1850 r. poczynając. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 9760 — H.).

Przywilej, Eugenijuszowi Ponsardowi, w Tryjeście (nr. 800), na lat pięć nadany na wynalazek w robieniu farby błękitnej berlińskiej (Berlinerblau). O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9920 — H.).

Przywilej, Danielowi Heindorfferowi, c. k. uprzywilejowanemu fabrykantowi maszyn i powozów w Więdnii (Leopoldstadt nr. 386), na rok jeden nadany

Dampfschiffe und andere durch mechanische Kraft getriebene Fahrzeuge; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9739—5.).

Dem Peter Breschiani, Seidendreher in Wien (Gumpendorf Nr. 327), auf die Erfindung einer Drehmaschine zur Bemessung der Seide; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 9741—5.).

Dem Johann Baptist Benjamin Vaignel, Zivil-Ingenieur zu Paris (rue de la Harpe Nr. 13), durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Wollzeile Nr. 785), auf die Erfindung und Verbesserung in dem Lokomotiv-Systeme der Eisenbahnen, welche in der Wesenheit in einer eigenthümlichen Bremsart bestehe, und wodurch die größtmöglichen Steigungen ohne Gefahr mit Regelmäßigkeit, Sicherheit und Ersparniß bewerkstelligt werden können; — auf Ein Jahr. In Frankreich ist dieses Privilegium seit dem 16. März 1850 auf 15 Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9743—5.).

Dem Bruno Rogalski, k. k. Gubernial-Konzept-Praktikanten zu Stanislawow in Galizien, auf die Erfindung eines Fußbodenwisch-Extraktes in fester Masse; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 9760—5.).

Dem Emanuel Dobrowsky, absolvirten Juristen in Prag (Nr. 126-I.), auf die Erfindung, respektive Verbesserung einer Mäh-Scheeren-Maschine, mittelst welcher das Getreibe statt gemäht, mittelst Scheeren geschnitten, und dabei eine bedeutende Ersparung an Zeit und Aufwand erzielt werde; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. böhmischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9788—5.).

Dem Alexander Hediard, in Paris (Rue Taitbout Nr. 25), durch Gisbert Kapp, Ministerial-Sekretär in Wien, auf die Erfindung eines neuen Propulsators zum Forttreiben der Schiffe mittelst Dampf, oder irgend eine andere bewegende Kraft; — auf fünf Jahre. In Frankreich ist dieser Gegenstand seit 22. November 1850 auf 15 Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 9760—5.).

Dem Eugen Ponsard, in Triest (Nr. 800), auf die Entdeckung in der Erzeugung der Berliner Blaufarbe; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 9920—5.).

Dem Daniel Heindörffer, k. k. privilegirten Maschinen- und Wagenfabrikanten in Wien (Leopoldstadt Nro. 386), auf die Erfindung neu konstruirter Wagenachsen,

na wynalazek nowo konstruowanych osi od powozów, nazwanych „osi olejnych“, których nie trzeba smarować, lecz olejem napuszczać. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 9942 — H.).

Przywilej, Józefowi Swobodzie, mechanikowi w Wiedniu (Sechshaus nr. 74), na rok jeden nadany na wynalazek nowego aparatu do czyszczenia i chłodzenia przy robieniu gazu oświetlającego, przezco produkcyja tegoż z wszelkich palnych materyjłów daleko tanięj kosztuje, a gaz robi się czystościjszym i do palenia wydatniejszym. O zachowanie tajemnicy proszono. Wedle doniesienia niższoaustrijackiej prokuratury skarbowej z dnia 17. Listopada 1851 l. 3497 — 848, wydana od Augusta Ferdynanda Freya, wynalazcy tego przywileju, na rzecz Józefa Swobody cesyja nie uległa żadnej trudności ani co do treści, ani co do formy swojej (l. 9846 — H.).

Przywilej, Antoniemu Kleinschusterowi, miejskiemu szewcowi w Marburgu (nr. 211), na lat dwa nadany na udoskonalenie w robieniu nieprzemakalnych butów, trzewików i t. p. ze skóry lub materyi. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 10000 — H.).

Przywilej, Józefowi Czerniemu, litografowi i upoważnionemu drukarzowi na kamieniu w Wiedniu (Mariahilf nr. 36), na rok jeden nadany na udoskonalenie odcisków w złocie, srebrze, lub w kolorach na lakierowanych wyrobach blaszanych, jakoto filizankach, i tym podobnych. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 10029 — H.).

Baumgartner m. p.

354.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 29. Grudnia 1851, którym przywilej F. G. Rietschowi na dniu 20. Grudnia 1850 nadany na wynalazek przyrządu, „stołem horyzontalnym“ nazwanego, przedłuża się na rok drugi.

Ministerstwo handlu uznało się spowodowaném, przywilej F. G. Rietschowi, ksiązęcemu Oettingen-Wallensteinskiemu radcy, na dniu 20. Grudnia 1850 nadany na wynalazek nowego przyrządu, „stołem horyzontalnym“ nazwanego, który na okrętach podczas zwyczajnych poruszeń zachowuje zawsze horyzontalną powierzchnię, przeto szczególnie sposobnym jest do rozkładania map morskich, instrumentów obserwacyjnych, naczyń kredensowych i t. p., lecz także i na lądzie do instrumentów mierniczych lub innych przedmiotów, potrzebujących położenia horyzontalnego, przydać się może.

Baumgartner m. p.

genannt „Delachsen“ welche nicht geschmirt, sondern geölt werden; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 9942—5.).

Dem Joseph Swoboda, Mechaniker in Wien (Sechshaus Nr. 74), auf die Erfindung eines neuen Reinigungs- und Kühlapparates für die Bereitung des Leuchtgases, wodurch die Erzeugung desselben aus allen brennbaren Stoffen billiger zu stehen komme, und das Gas reiner und zum Brennen ausgiebiger bereitet werde; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange sucht. Laut Berichtes der niederösterreichischen Finanz-Prokuratur vom 17. November 1851 Z. 2497—848 wurde die von dem Erfinder dieses Privilegiums August Ferd. Frey, zu Gunsten des Joseph Swoboda ausgefertigte Beskonnurkunde, weder ihrem Inhalte, noch ihrer Form nach beanstandet (Z. 9846—5.).

Dem Anton Kleinschuster, bürgerlichen Schuhmachermeister in Marburg (Nr. 211), auf die Verbesserung in der Verfertigung wasserdichter Stiefel, Schuhe u. s. w. aus Leder oder Zeug; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 10000—5.).

Dem Joseph Czerny, Lithographen und befugten Steindrucker in Wien (Mariahilf Nr. 36), auf die Verbesserung, auf lakirten Blechwaaren, als: Tassen und dgl., einen Gold-, Silber- und Farbendruck zu bewerkstelligen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 10029—5.).

Baumgartner m. p.

354.

Erlaß des Handelsministeriums vom 29. Dezember 1851,

wodurch das dem F. G. Rietsch am 20. Dezember 1850 verliehene Privilegium auf die Erfindung einer Vorrichtung, „Horizontaltisch“ genannt, auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem F. G. Rietsch, fürstlich Dettingen-Wallenstein'schen Rathe, verliehene Privilegium vom 20. Dezember 1850 auf die Erfindung einer Vorrichtung, „Horizontaltisch“ genannt, welcher in Schiffen bei allen gewöhnlichen Bewegungen derselben immer an seiner Oberfläche horizontal bleibe, daher zum Daraufliegen von Seekarten, Observationsinstrumenten, Speisegeräthen u. s. w. sich vorzüglich eigne, aber auch zu Land für Meßinstrumente oder andere Gegenstände anwendbar sei, die einer horizontalen Lage bedürfen, auf das zweite Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

355.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 3. Stycznia 1852, którym przywilej Józefowi Franciszkowi de Patruban dnia 29. Grudnia 1845 nadany na wynalazek i udoskonalenie nośnego pędowego koła taczkowego, na rok siódmy przedłużono.

Wysokie Ministeryjum handlu widziało się spowodowaném, przywilej Józefowi Franciszkowi de Patruban, c. k. sekretarzowi ministrowskiemu, dnia 29. Grudnia 1845 r. nadany na wynalazek i udoskonalenie zapomocą nośnego pędowego koła taczkowego, do czego osobne przyrządzenia (elastyczna nakładka, kloc do łupania, kłamra obcęgowa i t. p.) należą, do sprawowania rozmaitego ruchu wiercenia, toczenia, szlufowania, krajania i t. p., osobliwie zaś szczypania drzewa, przy znaczném oszczędzeniu siły, a zatem pracy czasu i nakładów, na rok siódmy przedłużyć.

Baumgartner m. p.

356.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 10. Stycznia 1852, mocą którego przywilej nadany Wacławowi Werchowetzkiemu, na rok trzeci przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przywilej Wacławowi Werchowetzkiemu pod dniem 15. Listopada 1849 nadany na wynalazek kompozycyjnej masy z gutta-perchy, z której obuwia wszelkiego rodzaju, tudzież rury, rzemienie, postronki, biczyki, laski i wszelkiego jakiegobądź nazwiska przedmioty z téj gutta-perszanéj kompozycyi wyrabiać można, przedłużyć na rok trzeci.

Baumgartner m. p.

357.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 10. Stycznia 1852, którym przywilej kapitana W. Skalitzkiego na rok szósty przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przywilej W. Skalitzkiemu, kapitanowi z 11. pułku piechoty Arcyksięcia Rajnera, pod dniem 10. Listopada 1846 nadany na poprawę w robieniu pryzmatycznych głosek, cyfer liczbowych, winiet i t. p., pod dniem 24. Marca 1846 uprzywilejowanych, przedłużyć na rok szósty.

Baumgartner m. p.

355.

Erlaß des Handelsministeriums vom 3. Jänner 1852,

womit das dem Joseph Franz von Patruban am 29. Dezember 1845 verliehene Privilegium auf die Erfindung und Verbesserung eines tragbaren Karrentriebrades auf das siebente Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Joseph Franz von Patruban, k. k. Ministerial-Sekretär verliehene Privilegium vom 29. Dezember 1845, auf die Erfindung und Verbesserung, durch ein tragbares Karrentriebrad, wozu besondere Nebenvorrichtungen (elastische Auflage; Spaltkloß, Schränkzange u. dgl.) gehören, jede Art Bewegung, Bohren, Drechseln, Schleifen, Schneiden u. s. w., besonders aber das Verkleinern des Holzes mit bedeutender Ersparung an Kraft, folglich an Arbeit, Zeit und Kosten zu bewerkstelligen, auf das siebente Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

356.

Erlaß des Handelsministeriums vom 10. Jänner 1852,

wodurch das dem Wenzel Werchowekky verliehene Privilegium auf das dritte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Wenzel Werchowekky, in Wien, verliehene Privilegium vom 15. November 1849 auf die Erfindung einer Kompositionsmasse aus Gutta-Percha, woraus alle Arten Fußbekleidungen, wie auch Röhre, Riemen, Stricke, Reitgerten, Stöcke und alle was immer für Namen habende Gutta-Percha Kompositions-Arbeiten erzeugt werden können, auf das dritte Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

357.

Erlaß des Handelsministeriums vom 10. Jänner 1852,

womit das dem Hauptmanne W. Skalikky verliehene Privilegium auf das sechste Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem W. Skalikky, k. k. Hauptmanne im 11. Kintn-Infanterie-Regimente G. H. Rainer, verliehene Privilegium vom 10. November 1846 auf eine Verbesserung in der Erzeugung der unterm 24. März 1846 privilegierten prismatischen Buchstaben, Ziffern, Symbole und dgl., auf die Dauer des sechsten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

358.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 12. Stycznia 1852, którym przywilej nadany Drowi. Ant. Zimello, na rok drugi przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przywilej Drowi. Ant. Zimello, w Wicencyi, pod dniem 23. Listopada 1850 nadany na poprawę w budowaniu mostów z drzewa i kamienia, przedłużyć na rok drugi.

Baumgartner m. p.

359.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministeryjum handlu na dniu 21. Stycznia 1852 nadanych.

Przywilej, Marcinowi Ehrmanowi, c. k. profesorowi chemii w uniwersytecie ołomunieckim, i Janowi Pawłowi Sohnowi, kupcowi w Hohenstadzie, nadany na wynalazek w wyrabianiu kilkorakich do rozmaitej potrzeby zastosować się dających gatunków smarowidła do maszyn; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 10032 — H.).

Przywilej, Antoniemu Tichemu, prywatyzującemu w Wiedniu (miasto nr. 1097), nadany na ulepszenie w wyrabianiu z żyławego żelaza lanego, kół do wozów kolei żelaznej; na lat dwa. Opis tego przywileju przechowuje się w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda (l. 10121 — H.).

Przywilej, Antoniemu Tichemu, prywatyzującemu w Wiedniu (miasto nr. 1097), nadany na ulepszenie przy aparatach gazowych; na dwa lata. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego nie ma żadnej przeszkody przeciw wykonywaniu tego przywileju (l. 10122 — H.).

Przywilej, Wilhelmowi Hauchekorne, jeneralnemu ajentowi reńskiej, tudzież królewsko-belgijskiej i francuzkiej północnej kolei żelaznej w Kolonii, na ręce Dra. Józefa Neumann, w Wiedniu (w mieście nr. 511), nadany na wynalazek piszczałki odzywającej się pod działaniem ściśniętego powietrza, a wydającej ton podobny bardzo do parowej piszczałki używanej przy lokomotywach, który jako sygnał wśród wrzawy dość donośny, przeto przedewszystkiém dla bezpieczeństwa służby przy kolejach żelaznych, jako i dla marynarki, a w ogóle we wszystkich innych stosunkach użyć się daje, gdzie sygnał wielkie oddalenia i

358.

Erlass des Handelsministeriums vom 12. Jänner 1852,
womit das dem Dr. Ant. Zimello verliehene Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Dr. Ant. Zimello, Civil-Ingenieur in Vicenza verliehene Privilegium vom 23. November 1850 auf eine Verbesserung in der Konstruktion von Brücken aus Holz und Stein, auf die Dauer des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

359.

V e r z e i c h n i s s

der von dem Handelsministerium am 21. Jänner 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Martin Ehrmann, k. k. Professor der Chemie an der Universität zu Olmütz, und Joh. Paul Sohn, Handelsmann zu Hohenstadt, auf die Erfindung in der Erzeugung mehrerer, je nach dem besonderen Bedarfe anwendbarer Arten Maschinenschmiere; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angefordert (Z. 10032 — S.).

Dem Anton Lichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 1097), auf die Verbesserung in der Erzeugung von Eisenbahnwagenrädern aus zähem Gußeisen; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 10121 — S.).

Dem Anton Lichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 1097), auf die Verbesserung an den Gasapparaten; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 10122 — S.).

Dem Wilhelm Hauchecorne, General-Agenten der rheinischen, dann der königlich-belgischen und französischen Nord-Eisenbahn in Köln, durch Dr. Joseph Neumann, in Wien (Stadt Nr. 511), auf die Erfindung einer Druckpfeife mittelst komprimirter Luft, durch welche ein der Dampf-pfeife bei Lokomotiven nahe kommender Ton erzeugt werde, welcher für Signale unter kommenden Umständen gut vernehmlich, und daher vorzugsweise für die Sicherheit des Eisenbahndienstes, so wie für die Marine, und überhaupt für alle anderen Verhältnisse, in welchen ein Signal große Entfernungen und bedeutendes Geräusch überwinden soll, verwendbar sei; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung

rozgłośny huk przewyciężyć ma; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego nie zachodzi żadna przeszkoda przeciw wykonywaniu tego przywileju. Przywilejem obdarzony złożył rewers, jakiego przepisy od cudzoziemców wymagają (l. 37 — H.).

Przywilej, M. Krudewigowi, budowniczemu ognisk w Koblencji nad Renem, bawiącemu w chwili wniesionego podania w Wiedniu (Leopoldstadt w hotelu narodowym), nadany na wynalazek palenia pod baniami (panwiami) parowemi, farbiarskiemi, mydlarskiemi, browarnemi, alunowemi i solnemi, jako i do opalania wszelkiego rodzaju z szczególném zastosowaniem regulatorów powietrznych do dokładnego spalania dymnego i węzowego ognia, i do jak najobfitszego tworzenia pary przy najmniejszém spotrzebowaniu paliwa, do czego osobliwie kamiennego i brunatnego węgla i torfu w najpośledniejszych gatunkach użyć można; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadnej nie ma przeszkody przeciw wykonywaniu tego przywileju. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 38 — H.).

Przywilej, Karolowi Soherrowi, fabrykantowi sztucznych kamieni i cegieł, w Gracu (Eggenbergerstrasse nr. 544), nadany na wynalazek zachowawczego, połysk dającego szwarcu do butów, bez witryolu (kwasu siarczanego), tudzież bez kwasów innego rodzaju, który przez dodanie znacznej ilości tłuszczu nadaje skórze oprócz połysku i czarności, takową miękkość i trwałość, iż buty w ten sposób czyszczone po kilkakroć zylować można, i który z powodu użycia doń materyjałów surowych, a nawet nie używanych dotąd odpadków, bardzo mało kosztuje; na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 47 — H.).

Przywilej, Jerzemu Henrykowi Armiemu Gaddumowi, kupcowi w Medyjolanie (contrada Cufani nr. 2283), nadany na ulepszenie w dawniej już uprzywilejowanym sposobie gręplowania wszelkich odpadków jedwabiu, przyczém większą ilość produktu uzyskać można; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 94 — H.).

Przywilej, Wiktorowi Cambié, w Paryżu (rue Bourbon Villeneuve nr. 48) — na ręce Gisberta Kappa, c. k. ministryjalnego sekretarza w Wiedniu, na odkrycie w trybie tworzenia i użycia nienasiąklój i nadto rozegrzanój pary (vapeur desaturée et surchauffée); na lat pięć. Odkrycie to patentowano we Francji na lat piętnaście, od dnia 3. Lipca 1849, oraz w Belgii na tyleż lat, od 16. Marea 1850 poczynając. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austriackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego nie zachodzi przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna przeszkoda. Przywilejem obdarzony złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 210 — H.).

Przywilej, Fryderykowi Rödigerowi, w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na wynalezienie narządu do zapalania, a właściwie na ulepszenie materyjału zapala-

wurde angeſucht. In öffentlichen Sicherheitsrückſichten ſteht der Ausübung dieſes Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 37—5.).

Dem M. Krubewig, Feuerbaumeiſter zu Koblenz am Rhein, zur Zeit der Geſuchsüberreichung in Wien (Leopoldſtadt im Nazional-Hotel), auf die Erfindung von Feuerungen zu Dampf-, Farbe-, Seifekeſſeln, Braun-, Alaun- und Salzpſannen, ſo wie auch zu jeder anderen Art Heizungen mit beſonderer Anwendung von Luſt-Regulatoren, zu vollſtändiger Verbrennung des Rauch und Schlangenfeuers, und zur größtmöglichen Dampferzeugung mit dem geringſten Aufwande von Brennmaterialen, wozu vorzüglich Stein-, Braunkohle und Torf der geringſten Gattung geeignet ſei; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angeſucht. In öffentlichen Sicherheitsrückſichten ſteht der Ausübung dieſes Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 38—5.).

Dem Karl Soherr, Kunſt-Stein- und Kunſt-Ziegel-Fabrikant in Graß (Eggenbergerſtraße Nr. 544), auf die Entdeckung einer Leder-Konſervations-Glanz-Schuwachs ohne Bitriolöl (Schwefelſäure) und anderen Arten von Säuren, welche mittelſt eines ſtarken Zuſaßes von Fettſtoff dem Leder nebst Glanz und Schwärze eine ſolche Weiße und Dauerhaftigkeit verſchaffe, daß die mit derſelben behandelten Schuhe ein mehrmaliges Sohlen zulassen, und die zugleich durch Benützung von Rohſtoffen, ja größtentheils von unbenützten Abfällen, ſehr wohlfeil zu ſtehen komme; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angeſucht (Z. 47—5.).

Dem Georgio Enrico Arminio Gaddum, Handelsmanne in Mailand (Contrada Cufani Nr. 2283), auf die Verbeſſerung ſeiner privilegirt geweſenen Methode, alle Arten Seidenabfälle zu krämpeln, wobei eine größere Menge des Erzeugniſſes gewonnen werde; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angeſucht (Z. 94—5.).

Dem Viktor Cambiè in Paris (rue Bourbon Villeneuve Nr. 48), durch Giſbert Rapp, k. k. Miniſterial-Sekretär in Wien, auf die Erfindung eines Verfahrens, zur Erzeugung und Anwendung des nicht geſättigten, überheizten Dampfes (Vapeur desaturée-surchauffée); — auf fünf Jahre. In Frankreich iſt dieſe Erfindung ſeit 3. Juli 1849 und in Belgien ſeit 16. März 1850 auf 15 Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeſchreibung befindet ſich bei der k. k. niederöſterreichiſchen Statthalterei zu Jedermanns Einſicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrückſichten ſteht der Ausübung dieſes Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 210—5.).

Dem Friedrich Röbiger, in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines Bündapparates und reſpektive Verbeſſerung des Bündmaterials, mittelſt deſſen Gas,

jącego, za pomocą którego gaz, świece, lampy, lulki, cygara w okamgnieniu zapalić można; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego przepisy od cudzoziemców wymagają (l. 236 — H.).

Przywilej, Józefowi Winkelbauerowi, bylemu miejskiemu traktyjnikowi, i Janowi Winklerowi, właścicielowi domu w Perchtoldsdorfie (nr. 229), nadany na ulepszenie w zakorkowywaniu smółką butelek z winem szampańskim i musującym; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem publicznego bezpieczeństwa zdrowia, żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda (l. 237 — H.).

Przywilej, doktorowi Janowi Hofferowi, w Wiedniu (w mieście nr. 70), nadany na wynalazek przez użycie elektro-magnetyzmu i właściwymi narządami wywierania nacisku, w ogólności wprawiania w ruch przyrządzeń z bąkami, a w szczególności opatrzenia bąkami wszystkich wagonów w pociągu kolei żelaznych w danym choćby najkrótszym czasie; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 238 — H.).

Baumgartner m. p.

360.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 22. Stycznia 1852, którym nadany Marcinowi Guggenbergerowi, kapitanowi, na dniu 5. Stycznia 1847, wyłączny przywilej, przedłuża się na rok szósty.

Ministryjum handlu uznało się spowodowaném, przedłużyć na rok szósty wyłączny przywilej Marcinowi Guggenbergerowi, c. k. kapitanowi w Gracu, dnia 5. Stycznia 1847 nadany na ulepszenia zasadzające się:

- a) na nowych kołach wozowych, przydatnych tak do najłżejszych wozów kurjerskich, jak i do najcięższych bryk ładowanych, tudzież do wszelkich wozów furmańskich, miastowych, wiejskich i od kolei żelaznych;
- b) w sposobie układu szyn przy kolejach żelaznych ku podwójnemu bezpieczeństwu w skrętach i dla w czwórnasób może pomnożonej adhezji kół pędowych przy lokomotywach, do wyjeżdżania na większe wysokości, nawet wśród gołoledzi.

Baumgartner m. p.

Kerzen, Lampen, Pfeifen, Zigarren u. s. w. augenblicklich angezündet werden können; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrück- sichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremden- revers liegt vor (Z. 236—H.).

Dem Joseph Winkelbauer, gewesenen bürgerlichen Gastwirth, und Johann Winkler, Hausbesitzer in Perchtoldsdorf (Nr. 229), auf die Verbesserung der Verforkung von Champagner- und Schaumwein-Boutellen mittelst Klammern; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrück- sichten steht der Aus- übung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 237—H.).

Dem Dr. Johann Hoffer in Wien (Stadt Nr. 70), auf die Erfindung mittelst Anwendung des Elektromagnetismus und durch geeignete Vorrichtungen, Druck im Allgemeinen auszuüben, Bremsvorrichtungen in Bewegung zu setzen, und insbesondere sämtliche Waggon eines Eisenbahn-Trains innerhalb einer gewünschten, selbst der kürzesten Zeitdauer zu bremsen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange- sucht. In öffentlichen Sicherheitsrück- sichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 238—H.).

Baumgartner m. p.

360.

Erlaß des Handelsministeriums vom 22. Jänner 1852,
womit das dem Hauptmanne Martin Guggenberger am 5. Jänner 1847 ver-
liehene Privilegium auf das sechste Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Martin Guggenberger, k. k. Hauptmann in Graz, verliehene Privilegium vom 5. Jänner 1847 auf Verbesserungen, bestehend:

- a) in neuen Wagenrädern, welche sowohl für den leichtesten Courier-, als auch für den schwersten Lastwagen, wie für jede andere Art Strassen-, Stadt-, Land- und Eisenbahnfahrwerke geeignet seien;
- b) in einer Schienen-Anordnung für Eisenbahnen zur doppelten Sicherheit in Krüm- mungen, und einer vielleicht vervierfachen Adhäsions-Vermehrung der Lokomotiv- treibräder zur Ersteigung größerer Höhen selbst bei Glatteis, auf die Dauer des sechsten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministeryjum handlu na dniu
1. Lutego 1852 nadanych.

Przywilej, M. J. Loewyemu, w Pradze (nr. 924-I.), nadany na wynalazek robienia z odpadków mydlarskich arcywybornego i taniego mydła, którego do czyszczenia najcieńszej bielizny i materyj jedwabnych, jako i w fabrykach sukna i blichach płótna z pożytkiem użyć można; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 325 — H.).

Przywilej, Józefowi Hurtzowi, właścicielowi przywileju w Wiedniu (Alservorstadt nr. 157), na wynalazek maszyny do hyblowania listew drewnianych, za pomocą której tak płaskie jak i profilowane listwy drewniane wszelkich rozmiarów w sposób łatwy, szybki, pewny i tani robić można; na lat dwa. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie każdy przejrzeć może (l. 388 — H.).

Przywilej, Józefowi Grossmanowi, właścicielowi domu i kotlarzowi, i tegoż spółnikowi Reinholdowi Stumpemu, w Wiedniu (Braunhirschengrund nr. 106), na wynalazek a względnie na ulepszenie przy tak zwanej maszynie „Lelowskiego“ do podatkowej kontroli wódki, gdzie przy ujęciu rurki z pompy do rezerwoaru urządzony jest wentyl, który przy każdym poruszeniu pompy otwierając się i zamykając, tém samym nie daje wyparować alkoholowi spirytusu w rezerwoarze będącego, czém jedynie możliwą się staje kontrola co do jakości wyrabianej wódki; na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 457 — H.).

Przywilej, Karolowi Schwabowi, pokrywaczowi dachów w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 714), na ulepszenie w kształcie i sposobie układania dachówek, przeczo takowe dachówki: 1) nie leżą jak dotąd przy pokrywaniu dachów bez spojenia obok siebie, lub jedna na drugiej, lecz zapuszczone są jedna w drugą; 2) nawet w zagięciach dachów zachodzą jedna w drugą; 3) właściwą są formą w rzeźbie przy stosunkowo bardzo małej wadze, wielką moc okazują, na ostatek 4) w właściwych prasach się wyrabiają a przy pokrywaniu swym kształtem i rysunkiem w upostaciowaniu płaszczyzny dachu piękny deseń tworzą; na lat pięć. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 458 — H.).

Przywilej, Janowi Ottowi, kierownikowi maszyn w Wiedniu (Rossau nr. 60), nadany na wynalazek nagłówkowej zawory (Sperrkopf) do podwójnych pras hydraulicznych; na rok jeden. Opis przywileju, złożono w c. k. austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 459 — H.).

V e r z e i c h n i s s

der von dem Handelsministerium am 1. Februar 1852,
verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem M. J. Löwy in Prag (Nr. 924—1.), auf die Erfindung aus Abfällen der Seifeniedereien eine unübertrefflich gute und eben so billige Seife zu erzeugen, welche zum Reinigen der feinsten Wäsche und der Seidenstoffe, sowie auch von Tuchfabriken und Leinwandbleichen mit Nutzen verwendet werden könne; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 325—5.).

Dem Joseph Hurg, Privilegiums-Inhaber in Wien (Alservorstadt Nr. 157), auf die Erfindung einer Holzleisten-Hobelmaschine, mittelst welcher sowohl flache, als profilierte Holzleisten in beliebiger Dimension auf leichte, schnelle, sichere und billige Art erzeugt werden können; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 388—5.).

Dem Joseph Großmann, Hausbesitzer und Kupferschmiedemeister, und dessen Compagnon Reinhold Stumpe in Wien (Braunhirschengrund Nr. 106), auf die Erfindung und respektive Verbesserung an der sogenannten Lelowsky'schen Branntwein-Steuerkontrollmaschine, wonach bei der Einströmung des Rohres von der Pumpe in das Reservoir ein Ventil angebracht werde, welches sich bei jeder Pumpenbewegung auf- und zuschließt, und dadurch das Verdünsten des Alkohols von dem im Reservoir befindlichen Geiste verhindere, wodurch allein die Kontrolle bezüglich der Qualität des erzeugten Branntweins ermöglicht werde; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 457—5.).

Dem Karl Schwab, Schieferdecker in Wien (Leopoldstadt Nr. 714), auf die Verbesserung in der Gestalt und Eindeckung der Dachziegel, wodurch derlei neue Dachziegel 1) nicht wie bisher beim Eindecken stumpf neben- oder bloß übereinander, sondern in Falzen zu liegen kommen; 2) auch in der Dachrösche in Falzen ineinander greifen; 3) durch ihre eigenthümliche Form im Relief bei einem verhältnißmäßig geringem Gewichte eine große Festigkeit gewähren, endlich 4) durch eigene Pressen erzeugt werden, und bei der Eindeckung durch ihre Gestalt und Zeichnung im Relief der Dachfläche einen zierlichen Dessin geben; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 458—5.).

Dem Johann Ott, Maschinenführer in Wien (Mossau Nr. 60), auf die Erfindung eines Sperrkopfes für hydraulische Doppelpressen; — auf ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 459—5.).

Przywilej, Antoniemu Schmidowi, miejskiemu kotlarzowi w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 552), nadany na wynalazek i ulepszenie narządu do gotowania szmat dla fabrykacyi papieru, którymto narządem uzyskuje się daleko lepsze oczyszczenie szmat i znaczne w porównaniu z dotychczasowem postępowaniem oszczędzenie paliwa; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 486 — H.).

Przywilej, Jerzemu Sigłowi, fabrykantowi maszyn w Wiedniu (Michaelbaierischen Grund nr. 42), na ulepszenie szybkiej prasy drukarskiej do litografowania w kolorach, przezco w daleko krótszym czasie niż dotąd, daleko większą ilość czystych odcisków przysposobić można; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 487 — H.).

Baumgartner m. p.

362.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu dnia

4. Lutego 1852 nadanych.

Przywilej, Jerzemu Sigłowi, fabrykantowi maszyn w Wiedniu (Michaelbaierischer Grund nr. 42), nadany na udoskonalenie zasadzające się na maszynie, za pomocą której sok z buraków, jako też i olej z rzepaku prasą walcową i płytową wyciskać można korzystniej, prędzej i czyściej; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 488 — H.).

Przywilej, Pawłowi Pretschowi, faktorowi c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu (Wollzeile nr. 791), nadany na wynalazek „chemigrafią“ zwany, przezco zasady druku chemicznego w nowy sposób przy udoskonalonych środkach i nowym praktycznym sposobie postępowania zastosować można i na kruszec, a nawet i stare druki odnowić, przedrukować i liczbę egzemplarzy pomnożyć można; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 586 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Schönowi, czeladnikowi iglarskiemu, na ręce J. G. Bartscha, upoważnionego ajenta cywilnego w Szląsku Pruskim, w Wiedniu (w mieście nr. 730), nadany na wynalazek i udoskonalenie w wyrabianiu wszelkich gatunków szpilek i igieł, za pomocą właściwej ku temu celowi wynalezionej maszyny, przezco wyrabiać można towar równy i czystszy daleko szybciej, a przeto tańszy jak dotąd; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 587 — H.).

Przywilej, Jerzemu Janischowi, miejskiemu tkaczowi, i Franciszkowi Springerowi, buchalterowi kupieckiemu, w Wiedniu (Mariahilf nr. 52), nadany na wynalazek wyrabiania wszelkich gatunków koszul, jakiegokolwiek wielkości i prze-

Dem Anton Schmid, bürgerlichen Kupferschmied in Wien (Leopoldstadt Nr. 552), auf die Erfindung und Verbesserung eines Apparates zum Habernkochen für die Papierfabrikation, mit welchem Apparate eine weit bessere Reinigung der Habern und eine bedeutende Ersparung an Brennmaterial gegen das bisherige Verfahren erzielt werde; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 486—5.).

Dem Georg Sigl, Maschinenfabrikanten in Wien (Michaelbäuer'schen Grund Nr. 42), auf die Verbesserung der lithographischen Schnelldruckpresse zum Behufe des Farbendruckes, wodurch in einer weit kürzeren Zeit, als bisher, eine weit größere Anzahl reiner Abdrücke angefertigt werden könne; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 487—5.).

Baumgartner m. p.

362.

Verzeichniß

der von dem Handelsministerium am 4. Februar 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Georg Sigl, Maschinenfabrikanten in Wien (Michaelbäuer'schen Grund Nr. 42), auf die Verbesserung, bestehend in einer Maschine, wodurch der Saft aus den Runkel-Rüben, sowie das Del aus dem Rübssamen mittelst Walzen- und Plattendruck vortheilhafter, schneller und reiner, als bisher, ausgepreßt werde; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 488—5.).

Dem Paul Pretsch, Faktor der k. k. Hof- und Staatsdruckerei in Wien (Wollzeile Nr. 791), auf die Erfindung, „Chemigraphie“ genannt, wodurch die Grundsätze des chemischen Druckes auf neue Weise mit vervollkommeneten Mitteln und neuer praktischer Verfahrungsweise auf Metall angewendet, und selbst alte Drucke wiederbelebt, umgedruckt und vervielfältigt werden können; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 586—5.).

Dem Jakob Schön, Nadlergesellen, durch J. G. Bartsch, berechtigten Zivilagenten in Preussisch-Schlesien, Wien (Stadt Nr. 730), auf die Erfindung und Verbesserung in der Verfertigung aller Gattungen Steck- und Nähnadeln mittelst einer eigens hiezu erfundenen Maschine, wodurch eine gleiche, reinere Waare bedeutend schneller erzeugt werde, und daher billiger zu stehen komme, als bisher; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 587—5.).

Dem Georg Janisch, bürgerlichen Webermeister, und Franz Springer, Handlungsbuchhalter in Wien (Mariahilf Nr. 52), auf die Erfindung, alle Gattungen Hemden von jeder Größe und Weite und aus jedem beliebigen Stoffe nach einer ganz eigenen We-

stronności, i z jakiegokolwiek materiału według nowego sposobu tkania, w ten sposób, iż szwy stają się niepotrzebnymi, a półkoszulek tka się wraz z stanem koszuli, ztąd koszule te są daleko trwalsze i strojnijsze, a przytém i tańsze; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 589 — H.).

Przywilej, Aloizemu Irsekowi, upoważnionemu tokarzowi w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 757), nadany na udoskonalenie w robieniu róż do czaków c. k. austriackiego wojska, przyczém zamiast dotychczasowego sposobu wyrabiania z kruszcu i lakierowania wewnętrznej czarnej części róż, robi się je z czarno lakierowanej skóry; na lat dwa. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austriackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 590 — H.).

Przywilej, Józefowi Roy, mechanikowi w Wiedniu (Gumpendorf nr. 432), na wynalazek samo-ruchomego i niesmrodliwego aparatu do prewetów, przy którym ręczne podnoszenie, naciskanie i nakręcanie jest niepotrzebném, a unika się napraw tak często się wydarzających; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 592 — G.).

Przywilej, Ludwikowi Denkowi, mistrzowi hutniczemu w Wiedniu (Alte Wiēden nr. 356), nadany na wynalazek konstrukcyi pieców hutniczych do wyrabiania lepszego żelaza sztabowego, przezco piece mniej drzewa opałowego potrzebują, większe gorąco sprawiają, a dają i lepsze i więćj żelaza; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 651 — H.).

Przywilej, Fryderykowi Ballingowi, dyrektorowi fabryki żelaznej w Adofsthal koło Budziejowic w Czechach, i bratu tegoż Józefowi Balingowi, dyrektorowi hamerni w Josefsthal koło Neuhaus w Czechach, nadany na ulepszenie w konstrukcyi ognisk przy fryszerkach topiących żelazo surowe; na lat pięć. Opis przywileju złożono w c. k. Namiestnictwie w Pradze, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 652 — H.).

Baumgartner m. p.

363.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 4. Lutego 1852, którym wyłączny przywilej Franciszce Słowaczek na dniu 21. Stycznia 1851 nadany, na rok drugi przedłużono.

Ministryjum handlu widziało się spowodowaném, wyłączny przywilej Franciszce Słowaczek w Budziejowicach w Czechach, na dniu 21. Stycznia 1851 nadany na wynalazek i udoskonalenie w robieniu sukni damskich wszelkiego rodzaju i z wszelkiej materyi, przedłużyć na dalszy rok jeden, t. j. na rok drugi.

Baumgartner m. p.

hemethode und mittelst einer ganz neuen Vorrichtung am Webestuhle in der Art zu erzeugen, daß die Näthe befestiget und die Brustfaltung (Chemifette) im Ganzen zugleich mit dem Hemdstoße gewebt werde, daher diese Hemden dauerhafter und eleganter seien, sowie auch billiger zu stehen kommen; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 589—H.).

Dem Alois Irsek, befugten Drechsler in Wien (Leopoldstadt Nr. 757), auf die Verbesserung in der Erzeugung der Rosen für die Czakos des k. k. österreichischen Militärs, wobei statt der bisherigen Verfahrungsart, den inneren schwarzen Theil derselben aus Metall zu verfertigen und zu lakiren, derselbe aus schwarzlakirtem Leder hergestellt werde; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 590—H.).

Dem Joseph Roy, Mechaniker in Wien (Gumpendorf Nr. 432), auf die Erfindung eines selbstbeweglichen, geruchlosen Retirade-Apparates, wobei das Heben, Drucken oder Umdrehen mit der Hand und die so oft vorkommenden Reparaturen gänzlich vermieden werden; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 592—H.).

Dem Ludwig Dent, Hüttenmeister in Wien (alte Wieden Nr. 356), auf die Erfindung einer Konstruktion von Flammöfen zur verbesserten Darstellung des Stabeisens, wodurch solche Oefen weniger Brennholz verzehren, größere Hitze erzeugen, und mehr und besseres Eisen fördern; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 651—H.).

Dem Friedrich Walling, Eisenwerksdirektor in Adolphsthal nächst Budweis in Böhmen, und dessen Bruder Joseph Walling, Eisenwerksdirektor in Josefsthal nächst Neuhaus in Böhmen, auf die Verbesserung in der Konstruktion der Frischfeuer zur Verfrischung des Roheisens; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei von Prag zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 652—H.).

Baumgartner m. p.

363.

Erlaß des Handelsministeriums vom 4. Februar 1852, womit das der Franziska Slowaczek am 21. Jänner 1851 verliehene Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das der Franziska Slowaczek, zu Budweis in Böhmen am 21. Jänner 1851 auf eine Erfindung und Verbesserung in der Anfertigung von Damenkleidungsstücken jeder Art und aus beliebigen Stoffen ertheilte ausschließende Privilegium, auf die weitere Dauer eines, das ist des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministeryjum handlu
dnia 5. Lutego 1852 nadanych.

Przywilej, Edwardowi Daelenowi, inżynierowi cywilnemu, bawiącemu obecnie w Wiedniu (Landstrasse nr. 432), nadany na wynalezienie konstrukcyi walców, służącej do wyrabiania za pomocą dwóch par cylindrowych walców tak żelaza kwadratowego, jak i płaskiego w jakichkolwiek bądź rozmiarach, przy czém nie robiąc przemiany walców zabiérającej tyle czasu, otrzymuje się lepiéj bite żelazo, ileże ono podlega ciśnieniu z wszystkich stron, równie jak i do wyrabiania żelaza fasonowego, np. bandażów (tyres) do kół przy kolei żelaznej, przy czém jednak zamienia się walec cylindrowy na walec kalibrowy; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 653 — H.).

Przywilej, Hermanowi Sommerowi, agentowi handlarskiemu z Sur, żupaństwa Wesprymskiego, bawiącego w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 675), nadany na wynalazek chemicznej zoły (becy), która wszelkie gatunki szmat łatwo w masę papierową zamienić, jako i operacyi chemicznej, zapomocą której wszelkie gatunki drukowanego i zapisanego papieru i okrajki małym zachodem i nakładem znowu na papier użyteczny przerobić można; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 676 — H.).

Przywilej, Janowi Ludwikowi Rollandowi, piekarzowi w Paryżu (rue Decartes nr. 8), na ręce Gisberta Kappa, sekretarza ministeryjalnego w Wiedniu, na wynalazek i wydoskonalenia narzędzi do wyrabiania chleba, sucharów, pasztetów i innych podobnych artykułów żywności; na lat pięć. Przedmiot ten otrzymał we Francyi patent na lat 15, poczynający się od dnia 11. Kwietnia 1851. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 678 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Jagersbergerowi, fabrykantowi lakieru do skór i szwarcu w Lineu (nr. 817), nadany na wynalazek w wyrabianiu lśniącego szwarcu do butów, który użyciem pewnej roślinnej ingrediencyi skórę utrzymuje miękką i podającą się, niemniej nadaje połysk bardzo czarny i czysty; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 683 — H.).

Przywilej, Antoniemu Langthallerowi, skórnikowi i właścicielowi domu w Górnej Austryi, w mieście Styryi (nr. 124), nadany na wynalazek w wyrabianiu nieprzesiąkliwych butów i trzewików, połączeniem gutta-perchy ze skórą; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 684 — H.).

Przywilej, Józefowi Marcinowi Reichenbergerowi, właścicielowi fabryki w Grontschenreuth w Bawaryi, przez dom handlowy Mahlera i spółnika w Wiedniu, nadany na wynalazek trwałego powlekania drutu żelaznego cynkiem

V e r z e i c h n i s s

der von dem Handelsministerium am 5. Februar 1852 verliehenen
ausschließenden Privilegien.

Dem Eduard Daelen, Zivil-Ingenieur, derzeit in Wien (Landstrasse Nr. 432), auf die Erfindung einer Walzenkonstruktion, welche dazu diene, mittelst zwei Paar zylindrischer Walzen sowohl Quadrat als Flach Eisen in jeder beliebigen Dimension darzustellen, wobei das zeitraubende Auswechseln der Walzen nicht stattfinde, und ein besser geschweißtes Eisen erzielt werde, indem selbes von allen Seiten Druck erleide, sowie ferner Façon-Eisen, z. B. Bandagen (tyres) für Eisenbahnräder darzustellen, wobei jedoch eine zylindrische gegen eine Kaliber-Walze ausgewechselt werde; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 653—H.).

Dem Hermann Sommer, Geschäftsführer aus Sur im Vespriner Komitate, in Wien (Leopoldstadt Nr. 675), auf die Erfindung einer chemischen Weize, wodurch alle Gattungen Habern leicht in Papiermasse verwandelt, sowie einer chemischen Operation, mittelst welcher alle Gattungen bedruckten und beschriebenen Papierses und Abfälle mit wenig Mühe und Kosten wieder zu brauchbarem Papier umgearbeitet werden; auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 676—H.).

Dem Johann Ludwig Kolland, Bäckermeister in Paris (rue Deccartes Nr. 8), durch Gisbert Kapp, Ministerial-Sekretär in Wien, auf die Erfindung und Verbesserung eines Apparates zur Zubereitung von Brot, Zwiback, Pastetenwerk und andere ähnliche Nahrungsmittel; — auf fünf Jahre. In Frankreich ist dieser Gegenstand seit 11. April 1851 auf 15 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 678—H.).

Dem Jakob Jagersberger, Lederlack- und Glanzwichs-Fabrikanten in Linz (Nr. 817), auf die Erfindung in der Bereitungsweise der Stiefelglanzwichse, welche durch Anwendung eines vegetabilischen Stoffes das Leder stets weich und geschmeidig erhalte, sowie auch einen tiefschwarzen und hellen Lackglanz erzeuge; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 683—H.).

Dem Anton Langthaller, Lederverschleißer und Hausbesitzer in Oberösterreich, Stadt Steyer (Nr. 124), auf die Erfindung in der Verfertigung wasserdichter Stiefel und Schuhe durch Verbindung der Gutta-Percha mit Leder; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 684—H.).

Dem Joseph Martin Reichenberger, Fabriksbesitzer in Grontschenreuth in Bayern, durch das Handlungshaus Mahler und Kompagnon in Wien, auf die Erfindung Eisenbraht gleichmäßig stark mit Zink auf eine neue und eigenthümliche Art in jeder belie-

w równej grubości, w nowy i właściwy sposób w dowolnej długości na ciepłej nie galwanicznej drodze; na lat pięć. Na ten przedmiot nadano w Bawaryi przywilej na lat dziesięć, poczynający od dnia 26. Kwietnia 1851. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 763 — H.).

Przywilej, Wiliamowi Boggettowi, w Londynie, na ręce Gisberta Kappa, sekretarza ministerjalnego w Wiedniu, nadany na wynalazek w zastosowaniu gorąca gazu do domowego i innego użytku; na lat pięć. Na ten przedmiot nadano w Anglii przywilej na lat czternaście, poczynający od dnia 3. Października 1850. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 764 — H.).

Przywilej Joachimowi Franklowi, w Wiedniu (Jägerzeile nr. 514), nadany na wynalazek, w skutek którego okręty, lokomotywy i inne maszyny bez siły parowej za użyciem dwóch przeciw sobie działających sił, za pomocą osobnego przyrządu, jedynie ręką jak najłatwiej nawet pod górę w ruch się wprawiają, przyczem największą szybkość i spieszne zastanowienie wedle upodobania osiągnąć można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 768 — H.).

Baumgartner m. p.

365.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 15. Lutego 1852, którym przywilej Antoniemu i Józefowi Riedlom dnia 5. Stycznia 1847 nadany, na rok szósty przedłużono.

Ministryjum handlu uznało się spowodowanym, przywilej Józefowi Riedlowi, c. k. nadwornemu blacharzowi, i Antoniemu Riedlowi, artystycznemu drukarzowi na kruszcach w Pradze, dnia 5. Stycznia 1847 nadany na wynalezienie lampy pochodniowej gorejącej gazem wodorodnym (zwanęj pochodnią Hymenową), na rok szósty przedłużyć.

Baumgartner m. p.

366.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 15. Lutego 1852, którym przywilej Juliusza Ellenbergera z dnia 31. Grudnia 1850, na rok drugi przedłużono.

Ministryjum handlu uznało się spowodowanym, przywilej Juliuszowi Ellenbergerowi, inżynierowi cywilnemu w Wiedniu dnia 31. Grudnia 1850 nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu i zachowaniu chemiczno-czystego kwasu węglanego, przedłużyć na rok drugi.

Baumgartner m. p.

bigen Länge auf warmem, nicht galvanischen Wege dauernd zu überziehen; — auf fünf Jahre. In Baiern ist dieser Gegenstand seit 26. April 1851 auf zehn Jahre privilegirt. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 763—5.).

Dem William Boggett, in London durch Gisbert Rapp, Ministerial-Sekretär in Wien, auf die Erfindung in der Anwendung der Gashige zu häuslichem und anderem Gebrauche; — auf fünf Jahre. In England ist dieser Gegenstand seit 3. Oktober 1850 auf 14 Jahre privilegirt. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 764—5.).

Dem Joachim Frankl in Wien (Sägerzelle Nr. 514), auf die Erfindung, Schiffe, Lokomotive und andere Maschinen ohne Dampfkraft mit Benützung zweier gegeneinander wirkender Kräfte durch eine besondere Vorrichtung lediglich mit der Hand auf das Leichteste auch in aufsteigender Richtung in Bewegung zu setzen, wobei die größte Geschwindigkeit und schnelles Stehenbleiben nach Belieben erreichbar sei; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 768—5.).

Baumgartner m. p.

365.

Erlaß des Handelsministeriums vom 15. Februar 1852,
womit das dem Joseph und Anton Niedl am 5. Jänner 1847 verliehene Privi-
legium auf das sechste Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Joseph Niedl, k. k. Hof-Spenglermeister, und dem Anton Niedl, Metall-Kunstbrucker in Prag, verliehene Privilegium vom 5. Jänner 1847 auf eine Erfindung von Hydrogen-Gas-Fackellampen (Hymens-Fackel genannt), auf die Dauer des sechsten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

366.

Erlaß des Handelsministeriums vom 15. Februar 1852,
womit das Privilegium des Julius Ellenberger vom 31. Dezember 1850 auf
das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Julius Ellenberger, Zivil-Ingenieurs in Wien, vom 31. Dezember 1850 auf eine Entdeckung und Verbesserung in der Erzeugung und Verwahrung von chemisch-reiner Kohlensäure, auf die Dauer des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

367.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 17. Lutego 1852, którym przywilej Markowi Immergutowi dnia 5. Lutego 1851 nadany, w skutek dobrowolnego zrzeczenia się zgasłym ogłoszono.

Wedle zawiadomienia od c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa z dnia 18. Stycznia 1852 l. 44319, w skutek dobrowolnego zrzeczenia się zgasł przywilej Marka Immerguta, dnia 5. Lutego 1851 nadany na wynalazek szmergla i proszku szlifierskiego, „diamantin“ zwanego, wyrabianego z odpadków, z których dotąd nie korzystano.

Opis tego przywileju złożono w c. k. politechnicznym instytucie, gdzie go każdy przejrzeć może.

Baumgartner m. p.

368.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 17. Lutego 1852, którym przywilej Andrzejowi Damskiemu dnia 14. Października 1850 nadany, w skutek dobrowolnego zrzeczenia się, zgasłym ogłoszono.

Wedle zawiadomienia od c. k. niższo-austryjackiego Namiestnictwa z dnia 19. Stycznia 1852 l. 44151, w skutek dobrowolnego zrzeczenia się, zgasł trzyletni przywilej, Andrzejowi Damskiemu dnia 14. Października 1850 nadany na wynalezienie szklanych guziezków do koszul, pułkoszulków i kamizelek.

Opis tego przywileju złożono w c. k. politechnicznym instytucie, gdzie go każdy przejrzeć może.

Baumgartner m. p.

369.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 17. Lutego 1852, jako Józef Sonnenfeld zrzekł się dobrowolnie dwuletniego przywileju nadanego dnia 5. Lipca 1850.

Józef Sonnenfeld, buchalter w Wiedniu (nr. 1149 i 1150), zrzekł się dobrowolnie nadanego sobie dnia 5. Lipca 1850 dwuletniego przywileju na wynalezienie wozów listowych i pakietowych na sprężynach.

Opis tego przywileju złożono w c. k. politechnicznym instytucie, gdzie go każdy przejrzeć może.

Baumgartner m. p.

367.

Erlaß des Handelsministeriums vom 17. Februar 1852,
wodurch das dem Markus Immergut am 5. Februar 1851 verliehene Privilegium, in Folge freiwilliger Zurücklegung, für erloschen erklärt wird.

Laut Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei vom 18. Jänner 1852 B. 44319 ist das dreijährige Privilegium des Markus Immergut vom 5. Februar 1851, auf die Erfindung eines aus einem bisher nicht verwendeten Abfalle erzeugten Schmirgels und Schleispulvers, „Diamantin“ genannt, durch freiwillige Zurücklegung erloschen.

Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei dem k. k. politechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

368.

Erlaß des Handelsministeriums vom 17. Februar 1852,
womit das dem Andreas Damsky am 14. Oktober 1850 verliehene Privilegium, in Folge freiwilliger Zurücklegung, für erloschen erklärt wird.

Laut Anzeige der k. k. niederösterreichischen Statthalterei vom 19. Jänner 1852 B. 44151 ist das dreijährige Privilegium des Andreas Damsky vom 14. Oktober 1850, auf eine Erfindung von Hemd-, Chemisetten- und Westenknöpfen aus Glas, durch freiwillige Zurücklegung erloschen.

Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei dem k. k. politechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

369.

Erlaß des Handelsministeriums vom 17. Februar 1852,
betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Joseph Sonnenfeld am 5. Juli 1850 ertheilten zweijährigen Privilegiums.

Joseph Sonnenfeld, Buchhalter in Wien (Nr. 1149 und 1150), hat das ihm am 5. Juli 1850 ertheilte zweijährige Privilegium auf die Erfindung von Brief- und Packetwagen auf Druckfedern, freiwillig zurückgelegt.

Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei dem k. k. politechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

370.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 17. Lutego 1852,
że Jakób Almeroth zrzekł się dobrowolnie trzechletniego przywi-
leju, sobie dnia 28. Lutego 1851 nadanego.

Jakób Almeroth, złotnik w Wiedniu (Mariahilf nr. 18), zrzekł się dobro-
 wolnie trzechletniego przywileju, sobie dnia 28. Lutego 1851 nadanego na wy-
 nalezienie bransoletek ze złota, srebra lub inego kruszcu, bez zameczka, kla-
 merki lub zachwytki, zwanych „bransoletki z sprężynką zamykającą“ (Sprung-
 feder-Bracelet).

Opis tego przywileju złożono w c. k. politechnicznym instytucie, gdzie go
 każdy przejrzeć może.

Baumgartner m. p.

371.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości
i budowli publicznych na dniu 25. Lutego 1852 nadanych.

Przywilej, Aloizemu Janowi Metzgerowi, patentowemu inwalidowi, pułkowe-
 mu kadetfeldfeblowi i fabrykantowi wody toaletowej wraz z pomadą do włosów,
 w Wiedniu (neue Wieden nr. 630), nadany na wynalazek robienia butów i trze-
 wików zapomocą nowego środka; na rok jeden. Opis przywileju złożono
 w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może
 (l. 1094 — H.).

Przywilej, Adolfowi Schönsteinowi, c. k. wył. uprzyw. olejnikiowi (fabry-
 kantowi oleju) w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 15), nadany na ulepszenie w raf-
 neryi oleju, przezco olej w rozmaitych kolorach i z przyjemnymi zapachami,
 tudzież lepsze oddzielenie gatunków oleju i kontrola przeszkadzająca i wykry-
 wająca kradzieże oleju uzyskuje się, kupującego chroni się od oszukaństwa,
 nakoniec przy napełnianiu lamp nieprzyjemnemu zapachowi sukni i rąk zapo-
 biega się; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1096 — H.).

Przywilej, Izraelowi Guttmannowi, upoważnionemu blacharzowi w Peszcie
 (nr. 14), nadany na wynalazek pluwaczki z wieczkiem z blachy żelaznej cyną
 pobielanej; na lat dwa. Opis tego przywileju znajduje się w przechowaniu
 w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może
 (l. 1113 — H.).

Przywilej, Janowi Bernardowi Augustowi Schafferowi i Krystynowi Fry-
 derykowi Budenbergowi, właścicielowi warsztatu mechanicznego w Magdeburgu,

370.

Erlaß des Handelsministeriums vom 17. Februar 1852,
betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Jakob Almeroth am 28. Februar
1851 ertheilten dreijährigen Privilegiums.

Jakob Almeroth, Goldarbeiter in Wien (Mariahilf Nr. 18), hat das ihm am 28. Februar 1851 ertheilte dreijährige Privilegium auf die Erfindung von Bracelets von Gold und Silber oder anderem Metalle ohne Schloß, Schnapper oder Schließe, „Sprungfeder-Bracelets“ genannt, freiwillig zurückgelegt.

Die dieffällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei dem k. k. politechnischen Institute zu Federmanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

371.

B e r z e i c h n i ß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 25. Februar 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Alois Johann Mezger, Patentinvaliden, Regiments- = Kadetfeldwebel und Erzeuger eines Toilettenwassers sammt Haarpomade, in Wien (neue Wieden Nr. 630), auf die Erfindung, Stiefel und Schuhe durch Anwendung eines neuen Mittels zu erzeugen; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Federmanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1094—H.).

Dem Adolph Schönstein, k. k. a. p. Delfabrikanten in Wien (Leopoldstadt Nr. 15), auf die Verbesserung in der Deltraffinerie, wodurch Brennöl in verschiedenen Farben und mit angenehmen Gerüchen dargestellt, eine bessere Sortirung der Delgattungen und eine Kontrolle zur Verhinderung und Entdeckung der Delentwendung erzwiekt, ferner dem Käufer ein Schutz gegen Uebervorthellungen verschafft, endlich beim Füllen der Lampen einem unangenehmen Geruche an den Kleidern oder Händen begegnet werde; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1096—H.).

Dem Israel Guttmann, befugten Spengler in Pesth, (Nr. 14), auf die Erfindung eines Spucknapfes mit Deckel aus verzinnem Eisenblech; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Federmanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1113—H.).

Dem Johann Bernhard August Schäfer und Christian Friedrich Dudenberg, Besitzer einer mechanischen Werkstätte in Magdeburg, unter der Firma Schäfer und

pod firmą: Schäffera i spółnika, na ręce Józefa Petrofskiego, urzędnika e. k. uprzywilejowanej wiedeńsko-głognickiej kolei żelaznej w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 386), na wynalazek nowej konstrukcyi lamp olejnych; na rok jeden. Na ten wynalazek nadano w Prusiech patent na lat pięć, poczynający skuteczność swoją od dnia 11. Kwietnia 1851. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1114—H.).

Przywilej, Karolowi Gromadzińskiemu, agentowi kupieckiemu ze Lwo-wa, bawiącemu obecnie w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 565), nadany na wynalazek chemicznej zagwi do zapalania lub gotowania ku pośredniemu podpalaniu wszelkiego paliwa; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1244—H.).

Przywilej, Antoniemu Pichlerowi, miejskiemu kapelusznikowi w Gracu (Fischplatz nr. 903), nadany na ulepszenie w farbowaniu na czarno wszelkich gatunków cienkich i grubszych kapeluszy pilśnianych w sposób dobry, trwałe a przytém pospiesniejszy i tańszy jak zwykle; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1254—H.).

Przywilej, Janowi Jakóbowi Mayerowi, inżynijerowi maszyn w Paryżu, (boulevard de la Madelaine nr. 17) przez Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiedniu (miasto nr. 785), nadany na ulepszenie przy lokomotywach za pomocą użycia jednej pary kół, czyli jednej osi puszczonej przez skrzynię ogniową, lub pomiędzy albo pod rusztem tejże, przezco liczba kół w adhezyi będących powiększona być może bez przedłużania maszyny lub skracania rusztu; na lat dwa. Opis przywileju znajduje się w przechowaniu w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 1264—H.).

Baumgartner m. p.

372.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych nadanych na dniu 29. Lutego 1852.

Przywilej, Janowi Partschowi, ukończonemu technikowi i chemikowi w Theresienfeld pod Wiener Neustadt (w Dolnej Austrii nr. 33), nadany na wynalazek z właściwej kompozycyi rozmaitych gatunków gliny wyciskania, wytaczania lub odlewania wszystkich wyrobów glinianych, które są pięknego, białego koloru i ogniotrwałe, przez oxydy kruszców przybiórają jaką kto chce barwę, nadobnie wyglądają, i znoszą zmiany temperatury; na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 1293—H.).

Kompagnon durch Joseph Betrowsky, Beamten der k. k. privilegierten Wien-Bloggnitzer Eisenbahn in Wien (Leopoldstadt Nr. 386), auf die Erfindung einer neuen Konstruktion der Dellampen; — auf Ein Jahr. In Preußen ist diese Erfindung seit 11. April 1851 auf fünf Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angefordert (Z. 1114—5.).

Dem Karl Gromadzinski, Handelskommissionär aus Lemberg, derzeit in Wien (Leopoldstadt Nr. 565), auf die Erfindung chemischer Zünd- oder Kochsteine zum mittelbaren Anzünden jedes beliebigen Brennumaterials; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angefordert (Z. 1244—5.).

Dem Anton Pichler, bürgerlichen Hutmachermeister in Graz (Fischplatz Nr. 903), auf die Verbesserung im Schwarzfärben aller Gattungen fetter und grober Filzhüte auf gute, dauerhafte und auch schnellere und wohlfeilere Art als gewöhnlich; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angefordert (Z. 1254—5.).

Dem Johann Jakob Meyer, Maschinen-Ingenieur in Paris (boulevard de la Madeleine Nr. 17), durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Verbesserung an den Lokomotiven mittelst Anwendung eines Näderpaares oder einer Achse durch den Feuerkasten, ober zwischen oder unter dem Roste desselben, wodurch die Zahl der abhärrenden Näder vermehrt werden könne, ohne die Maschine zu verlängern oder den Rost zu verkürzen; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1264—5.).

Baumgartner m. p.

372.

V e r z e i c h n i s s

der von den Ministerien für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 29. Februar 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Johann Partsch, absolvirten Techniker und Chemiker in Theresienfeld bei Wiener Neustadt (in Niederösterreich Nr. 33), auf die Erfindung aus einer eigenthümlichen Komposition verschiedener Thonarten alle Arten von Thonwaaren zu pressen, zu drehen oder zu gießen, welche von schöner weißer Farbe und feuerfest seien, durch Metalloribe jede beliebige Färbung erlangen, ein gefälliges Aussehen besitzen, und den Wechsel der Temperatur ertragen; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (1293—5.).

Przywilej, Woltowi Benderowi, c. k. inżynierowi rządowej kolei żelaznej w Wiedniu (Landstrasse nr. 58), nadany na ulepszenie przy tarczach sygnałowych na kolejach żelaznych, przezco powiększa się bezpieczeństwo jazdy; na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namieśtnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 1294 — H.).

Przywilej, Filipowi Hofmannowi, c. k. pensjonowanemu komisarzowi powiatowemu, Odylonowi Küstlowi, fabrycznemu zarządcy górnictwa i Gwidonowi Küstlowi, fabrycznemu zarządcy huty żelaznej w Ruszkberg w Banacie, nadany na wynalazek przenośnego aparatu do przyrządzania rudy kruszcowej, przezco pomieszane w jakikolwiek sposób zbiorowiska napływowe (agregata aluwialne) czyli stępowiny właściwym i nowym trybem skutecznego, nieustającego przesiewania, na ile kto zechce gatunków ziarna rozdzielone i jednocześnie w ilość kruszcu, jaki zawierają, skoncentrowane być mogą; na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1302 — H.).

Przywilej, Antoniemu Partschowi, fabrykantowi lulek glinianych i właścicielowi domu w Theresienfeld pod Wiener Neustadt (w Dolnej Austrii nr. 48), nadany na ulepszenie tyglów szmelcerskich, wyrabianych z całkiem nowej kompozycji, w których tak szlachetne jak i nieszlachetne kruszce z bezpieczeństwem stopione być mogą (l. 1303 — H.).

Przywilej, Bernardowi Spieglerowi⁷ właścicielowi fabryk nici bawełnianych w Gaudencdorfie pod Wiedniem i w Gumpendorfie, mieszkającemu w Wiedniu (miasto nr. 201), nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu nici bawełnianych, przezco nie wyrabia się czyściejsza, równiejsza i mocniejsza, niż przy dotychczasowych sposobach fabrykacyi, a tak wyrabiane nici bawełniane odznaczają się znamieniem nie tylko do robót na drutach, do haftowania i szycia, lecz swą gładkością i trwałością doskonale zastępują kręcone sznurczkowe nici lniane i konopne; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1304 — H.).

Przywilej, Leopoldowi Gromannowi, miejskiemu lakiernikowi w Wiedniu (miasto nr. 341), nadany na wynalazek pokostów, które przez połączenie z blejwasem, cynkwasem i innymi farbami cynkowymi i niecynkowymi, takowym nadają osobliwszą dobroć i czystość, sprawiają szybkie schnięcie, a trwałością, pięknnością i mocą wszystkie dotychczasowe olejne i szpikowe farby przewyższają, co osobliwie przy farbach cynkowych się dzieje; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1305 — H.).

Przywilej, Janowi Jerzemu Steiningerowi, obywatelowi i właścicielowi przywileju w Wiedniu (Wieden nr. 933), nadany na wynalazek maszyny do robienia nitów ko kotłów parowych, która użyciem siły około trzech koni, zapo-

Dem Wolf Bender, k. k. Ingenieur der Staatsbahn in Wien (Landstrasse Nr. 58), auf die Verbesserung an Signalscheiben der Eisenbahnen, wodurch die Betriebssicherheit vermehrt werde; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1294—H.).

Dem Philipp Hofmann, k. k. pensionirten Bezirkskommissär, Odilo Küstel, gewerkschaftlichen Bergverwalter, und Guido Küstel, gewerkschaftlichen Eisenwerksverwalter, zu Kusztberg im Banate, auf die Erfindung eines transportablen Erzaufbereitungsapparates, womit wie immer gemengte Alluvial-Aggregate oder Pochwerks-Edukte vermittelst einer eigenthümlichen neuen Art ausgiebiger stätiger Siebung in beliebig viele Kornsortimente dargestellt, und gleichzeitig auf den Metallgehalt konzentriert werden können; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1302—H.).

Dem Anton Partsch, Thonpfeifen-Fabrikanten und Hausbesitzer in Theresienfeld bei Wiener Neustadt (in Niederösterreich Nr. 48), auf die Verbesserung der Schmelztiegel durch Erzeugung aus einer ganz neuen Komposition, worin sowohl edle als unedle Metalle mit Sicherheit geschmolzen werden können; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1303—H.).

Dem Bernhard Spiegler, Inhaber einer Baumwollzwirn-Fabrik in Gaudenzdorf bei Wien und in Gumpendorf, wohnhaft in Wien (Stadt Nr. 201), auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung des Baumwollzwirnes, wodurch der Faden reiner, runder und kräftiger werde, als bei den bisherigen Erzeugungsarten, und der so erzeugte Baumwollzwirn sich nicht nur als Strick-, Stic- und Nähwolle besonders auszeichne, sondern durch seine Glätte und Dauerhaftigkeit den Leinen-, Egen- und Zwirn vollkommen ersetze; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1304—H.).

Dem Leopold Gromann, bürgerlichen Anstreicher in Wien (Stadt Nr. 341), auf die Erfindung von Firnissen, welche durch Verbindung mit Bleiweiß, Zinkweiß und den übrigen Zinkfarben, sowie mit allen sonstigen Farben, denselben eine besondere Güte und Reinheit verleihen, ein schnelles Trocknen derselben bewirken, und durch Dauerhaftigkeit, Schönheit und Haltbarkeit alle bisherigen Oel- und Spickfarben übertreffen, was besonders bei den Zinkfarben der Fall sei; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1305—H.).

Dem Johann Georg Steininger, Bürger und Privilegiumsbesitzer in Wien (Wieden Nr. 933), auf die Erfindung einer Maschine zur Erzeugung von Dampfkessel-Rieten, welche mit einer Kraftanwendung von circa 3 Pferdekraften mittelst einer

mocą tarczy rzemienną w ruch wprawiona, za poddaniem rozpalonych sztyftów bez pomocy ludzkiej w jednej minucie przynajmniej sześć sztuk pięknych i jednostajnych nitów wyrabia; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1306 — H.).

Przywilej, Ludwikowi Józefowi Raisonowi, chemikowi w Verviers w Belgii, na ręce Wilhelma Wiesslera, kupca w Wiedniu (miasto nr. 419) nadany na wynalazek aparatu do przysposobiania na sucho cyanidu żelaza i kalium; na lat ośm. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1307 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Ksaweremu Sinslerowi, mechanikowi w Wiedniu (Matzleinsdorf nr. 22) i Antoniemu Clementowi, inżynierowi w Wiedniu (miasto nr. 965), nadany na wynalazek sztucznie z metalu konstruowanej maszyny do robienia guzików, którą niezwykajnie wielką mnogość, mianowicie w 24 godzinach 5 do 600.000 sztuk guzików z drzewa lub wedle mniejszej lub większej twardości surowego materiału stosowną ilość guzików z rogu, kości, łupiny kokosowej lub kruszczu, zapomocą siły wodnej, parowej, końskiej lub ludzkiej wyrabiać można; na lat pięć. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 1308 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracji w Wiedniu (miasto nr. 785), nadany na ulepszenie w fabrykacji soli i solnych kompozycji albo połączeń, na tém polegające, iż sole natronu produkować można bezpośrednio z wody morskiej lub z źródła słonego, jako i fabrykacji saletry i innych soli kwasu saletrowego; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1309 — H.).

Baumgartner m. p.

373.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 1. Marca 1852, którym przywilej Karolowi Köhlerowi dnia 31. Grudnia 1850 udzielony, na rok drugi przedłużono.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowanem, Karolowi Köhlerowi, byłemu c. k. wojskowemu podlekarzowi w Pradze nr. 695 — 2, nadany dnia 31. Grudnia 1850 przywilej na wynalazek tektury, korzenie włosów ożywiającej i wzmacniającej, przedłużyć na dalszy rok jeden, to jest rok drugi.

Baumgartner m. p.

Riemenscheibe in Bewegung gesetzt werde, und durch Zuführung von glühenden Stiften ohne Menschenhilfe in 1 Minute wenigstens 6 Stück schöne und gleichförmige Nieten liefern; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1306—H.).

Dem Louis Joseph Raifon, Chemiker in Berviers in Belgien, durch Wilhelm Wießler, Kaufmann in Wien (Stadt Nr. 419), auf die Erfindung eines Apparates zur Bereitung des Kalium-Eisen-Cyanid's auf trockenem Wege; — auf acht Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1307—H.).

Dem Franz Xaver Sinsler, Mechaniker in Wien (Magleinsdorf Nr. 22), und Anton Clement, Ingenieur in Wien (Stadt Nr. 965), auf die Erfindung einer aus Metall künstlich konstruirten Knopf- Dessinir-Maschine, womit eine ungewöhnlich große Anzahl Knöpfe, und zwar binnen 24 Stunden 5 bis 600000 Stücke aus Holz, und je nach Härte des rohen Materials eine verhältnißmäßige Anzahl Knöpfe aus Horn, Bein, Kokusschale oder Metall mittelst Wasser-, Dampf-, Pferde- oder Menschenkraft erzeugt werden könne; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbe wahrung (Z. 1308—H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Verbesserung in der Fabrikazion der Salze und salzigen Zusam mensetzungen oder Verbindungen, welche darin bestehn, Natronsalze unmittelbar aus dem Meerwasser oder aus der Salzquelle zu erzeugen, sowie auch Salpeter und andere salpetersaure Salze zu fabriziren; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1309—H.).

Baumgartner m. p.

373.

Erlaß des Handelsministeriums vom 1. März 1852,

wodurch das dem Karl Köhler am 31. Dezember 1850 ertheilte Privilegium auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Karl Köhler, gewesenen k. k. Militär - Unter- arzte in Prag Nr. 695-2 am 31. Dezember 1850, auf die Erfindung einer Haarzwiebel- Belebungs- und Kräftigungs - Essenz ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer eines, das ist des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

**Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 3. Marca 1852,
którem kilkanaście przywilejów przedłużono.**

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przedłużyć następujące przywileje:

1. Przywilej, Karolowi Riesenbüchlerowi, właścicielowi przywileju, zamieszkałemu w Wiedniu, dnia 18. Listopada 1846 nadany na wynalazek i ulepszenie w robieniu wytwornego mydła toaletowego, wolnego od wszelkich nieczystych tłustości, i zaprawionego wonią kwiatów i pączków kwiatowych; na dalszy rok szósty.

2. Przywilej, Karolowi Mayerowi, z Also-Russbach w Wiedniu, dnia 10. Listopada 1850 nadany na wynalazek i ulepszenie zapomocą właściwego narzędzia, lub ulepszonego zastosowania w r. 1846 patentowanego narzędzia Józefa Zacha, albo też także patentowanego w r. 1849 Fischbeinowskiego i Reichskiego narzędzia do gotowania i wywaporowania, użyć ile możności korzystnie niespotrzebowane jeszcze ciepło od maszyn parowych, panew do gotowania i wywaporowania, tudzież pieców od kotłów parowych do wywaporowania płynów; na dalszy rok drugi.

3. Przywilej, Alfonsowi Dietzowi, inżynijerowi w Wiedniu, dnia 15. Listopada 1849 nadany na wynalazek w zastosowaniu elastyczności zwyczajnego lub wulkanizowanego kauczuku do dużych młotów kowalskich; na rok trzeci i czwarty.

4. Przywilej, Janowi Krystyjanowi Rohlf's, inżynijerowi w Paryżu, i Janowi Franciszkowi Cail, konstruktorowi w mechanice w Paryżu, dnia 31. Grudnia 1849 nadany na wynalazek w zastosowaniu siły odśrodkowej do czyszczenia i klarowania surowego cukru w warzelniach i rafineryjach; na dalszy rok trzeci, czwarty i piąty.

5. Przywilej, Janowi Rousseau, fabrykantowi chemicznych wyrobów w Paryżu, dnia 4. Stycznia 1851 nadany na ulepszenie własnego, na dniu 20. Kwietnia 1850 uprzywilejowanego wynalazku nowego postępowania w wyciąganiu i wyrabianiu cukru; na dalszy rok trzeci, czwarty i piąty.

6. Przywilej, Janowi Rousseau, fabrykantowi chemicznych wyrobów w Paryżu, dnia 20. Kwietnia 1850 nadany na wynalazek nowego postępowania w uzyskiwaniu i wyrabianiu cukru; na dalszy rok trzeci, czwarty i piąty.

7. Przywilej, Augustowi Kitscheltowi, właścicielowi przywileju w Wiedniu, dnia 21. Listopada 1846 nadany na ulepszenie uprzywilejowanego na dniu 28. Października 1844 wynalazku w wyrabianiu wszelkich mebli z żelaza, tudzież

Erlass des Handelsministeriums vom 3. März 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Karl Reisenbüchler, Privilegiums-Inhaber, wohnhaft in Wien, vom 18. November 1846, auf eine Erfindung und Verbesserung in Bereitung einer von unreinen Fett-Theilen freien, mit Blumen- und Blüthengerüchen parfümirten feinen Toiletten-Seife; auf die Dauer des sechsten Jahres.
2. Das Privilegium des Karl Mayer, von Alfo Rußbach in Wien, vom 10. November 1850, auf die Erfindung und Verbesserung mittelst eines eigenen Apparates oder mittelst einer verbesserten Anwendung des im Jahre 1846 patentirten Joseph Zach'schen und des im Jahre 1849 patentirten Fischbein- und Reich'schen Koch- und Abdampfapparates, die unbenützte Wärme von Dampfmaschinen, Abdampfkochpfannen und Dampfkessel-Feuerungen zur Verdampfung von Flüssigkeiten möglich vortheilhaft zu verwenden; auf die Dauer des zweiten Jahres.
3. Das Privilegium des Alphons Dleg, Ingenieurs in Wien, vom 15. November 1849, auf die Erfindung in Anwendung der Federkraft mittelst gewöhnlichen oder vulkanisirten Caoutchouc's auf Schmetdehämmer; auf das dritte und vierte Jahr.
4. Das Privilegium des Johan Christian Rohlfß, Ingenieur in Paris, und des Johann Franz Gail, Konstrukteur in der Mechanik in Paris, vom 31. Dezember 1849, auf eine Erfindung in der Anwendung der Zentrifugalkraft zur Reinigung und Abklärung des Rohzuckers in den Zuckersiedereien und Raffinerien; auf die Dauer des dritten, vierten und fünften Jahres.
5. Das Privilegium des Johann Rousseau, Fabrikanten chemischer Produkte in Paris, vom 4. Jänner 1851, auf die Verbesserung seiner am 20. April 1850 privilegirten Erfindung eines neuen Verfahrens in der Extraktion und Fabrikation des Zuckers; auf die Dauer des dritten, vierten und fünften Jahres.
6. Das Privilegium des Johann Rousseau, Fabrikanten chemischer Produkte in Paris, vom 20. April 1850, auf die Erfindung eines neuen Verfahrens in der Extraktion und Fabrikation des Zuckers; auf die Dauer des dritten, vierten und fünften Jahres.
7. Das Privilegium des August Ritschelt, Privilegiums-Inhaber in Wien, vom 21. November 1846, auf eine Verbesserung an der unterm 28. Oktober 1844 privilegirten Erfindung, alle Gattungen Meubels von Eisen herzustellen, und in der Erzeugung aller

tymże sposobem z kruszców wszystkich budowniczych przedmiotów, jakoto: poręczy od schodów, sztukietów ogrodowych i t. p.; na dalszy rok szósty i siódmy.

8. Przywilej, Karolowi Wiethe, chemikowi w Wiedniu, dnia 24. Listopada 1849 pierwotnie nadany, a przyznaniem dziedzictwa z dnia 27. Września 1850, na brata jego Jana Wiethe przeniesiony, na wynalazek i ulepszenie zwierzęco-roślinnego lepu, lepem butelkowym zwanego; na dalszy rok trzeci.

9. Przywilej, Janowi Heidenreichowi, handlującemu drzewem w Wiedniu, dnia 6. Grudnia 1847 nadany na wynalazek nowego rodzaju wozów do przewożenia drobno łupanego drzewa; na dalszy rok piąty.

10. Przywilej, Karolowi Herrmannowi, miejskiemu tapicerowi w Wiedniu, dnia 28. Listopada 1846 nadany na wynalazek robienia wyciskanych obić z skóry naturalnego koloru lub farbowanej; na dalszy rok szósty.

11. Przywilej, Wojciechowi Lutzowi, majstrowi szewskiemu w Monachium, dnia 27. Kwietnia 1851 nadany na wynalazek tłustego a glansownego szwarcu; na dalszy rok drugi i trzeci.

12. Przywilej, Joannie Gramatice, fabrykantce lamp w Wiedniu, dnia 18. Grudnia 1849 nadany na ulepszenie knotów u lamp oszczędnych dla oświetlenia stajen, kuchni i schodów; na dalszy rok trzeci.

Baumgartner m. p.

375.

**Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 4. Marca 1852,
którem kilkanaście przywilejów przedłużono.**

Ministerstwo handlu przedłużyło następujące przywileje:

1. Przywilej, Antoniemu Eichenowi, inżynierowi w Wiedniu, dnia 25. Grudnia 1849 nadany na ulepszenie wirującej maszyny; na dalszy rok trzeci i czwarty.

2. Przywilej, Józefowi Wagnerowi, pensjonowanemu syndykowi z Korneuburg, dnia 7. Grudnia 1847 nadany na wynalazek wyrabiania glazurowanych (emalijowanych) płyt z lanego żelaza i blachy, i użycia tychże do pokrywania dachów na wszelkich zabudowaniach; na dalszy rok piąty.

3. Przywilej, Ferdynandowi Krabesowi, chemikowi i destylatorowi pierwotnie dnia 20. Grudnia 1850 nadany, a wedle aktu ustępstwa z dnia 11. Maja 1851 na własność Dra. Karola de Rosmini i Antoniego Wolfa Eppingera przeniesiony, opiewający na wynalazek właściwych przyrządów i osobliwego postępowania, aby z każdego rodzaju prostej wódki uzyskać uwolniony od przyswędu spirytus, tudzież chemicznie czysty prawdziwy alkohol; na dalszy rok drugi.

Baugegenstände, als: Stiegegeländer, Gartengitter u. s. w. auf dem nämlichen Wege aus Metallen; auf die Dauer des sechsten und siebenten Jahres.

8. Das ursprünglich dem Karl Wiethé, Chemiker in Wien verliehene und mit Erbseinantwortung vom 27. September 1850, auf dessen Bruder Johann Wiethé übergegangene Privilegium vom 24. November 1849, auf die Erfindung und Verbesserung eines animalisch-vegetabilischen Leimes, „Flaschenleim“ genannt; auf die Dauer des dritten Jahres.

9. Das Privilegium des Johann Heidenreich, Holzhändlers in Wien, vom 6. Dezember 1847, auf die Erfindung einer neuen Gattung Wagen zum Verführen des verkleinerten Holzes; auf die Dauer des fünften Jahres.

10. Das Privilegium des Karl Herrmann, bürgerlichen Tapezierers in Wien, vom 28. November 1846, auf die Entdeckung der Herstellung gepresster Tapeten aus Natur- und gefärbtem Leber; auf die Dauer des sechsten Jahres.

11. Das Privilegium des Adalbert Luz, Schuhmachermeisters in München, vom 27. April 1851, auf die Erfindung einer Fettglanzwische; auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

12. Das Privilegium der Johanna Gramatka, Lampenfabrikantin in Wien, vom 18. Dezember 1849, auf eine Verbesserung der Sparlampenbochte, für Stall-, Küchen- oder Stiegebeleuchtung; auf die Dauer des dritten Jahres.

Baumgartner m. p.

375.

Erlaß des Handelsministeriums vom 4. März 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat folgende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Anton Eichen, Ingenieurs in Wien, vom 25. Dezember 1849, auf die Verbesserung einer rotirenden Maschine; auf die Dauer des dritten und vierten Jahres.

2. Das Privilegium des Joseph Wagner, pensionirten Syndikus von Korneuburg, vom 7. Dezember 1847, auf die Entdeckung mit Email (Glasur) überzogene Platten von Gußeisen und Blech zu erzeugen, und zur Bedachung aller Arten Gebäude zu verwenden; auf die Dauer des fünften Jahres.

3. Das ursprünglich dem Ferdinand Krabes, Chemiker und Destillateur verliehene, und mit Abtretungs-Urkunde vom 11. Mai 1851 in das Eigenthum des Dr. Karl von Rosmini, und des Anton Wolf Eppinger übergegangene Privilegium vom 20. Dezember 1850, auf die Erfindung eigener Vorrichtungen und eines eigenthümlichen Verfahrens, um aus jeder Gattung rohen Branntweines fuselfreien Weinsprit (Weingeist), wie auch chemisch-reinen absoluten Alkohol zu erzeugen; auf die Dauer des zweiten Jahres.

4. Przywilej, Rudolfowi Ditmarowi, właścicielowi fabryki w Wiedniu, dnia 18. Grudnia 1849 nadany na ulepszenie w brukowaniu asfaltem i teresysem; na dalszy rok trzeci i czwarty.

5. Przywilej, Franciszkowi Kordonowi, miejskiemu pasamonikowi w Wiedniu, dnia 8. Stycznia 1847 nadany na ulepszenie w spieszniejszém, wytworniejszém i tańszém wyrabianiu towarów srebrnych i złotych wszelkiego rodzaju, jakoto: sztuców, pudelek, haczków na klucze, cybuszków do cygarów i t. p.; na dalszy rok szósty.

6. Przywilej, Wawrzyńcowi Becrowi, w Wiedniu, dnia 21. Grudnia 1843 nadany na ulepszenie oszczędnych ognisk i pieców; na dalszy rok dziewiąty.

7. Przywilej, Fryderykowi Wilhelmowi Kyritzowi i Henrykowi Augustowi Syrrenbergowi, dnia 22. Grudnia 1847 nadany, a pod dniem 22. Lipca 1851 na wspólną własność Józefa Morawetza, technika, i Henryka Augusta Syrrenberga przelany, opiewający na ulepszenie w robieniu uprzywilejowanego już smarowidła do wozów i maszyn; na dalszy rok piąty.

8. Przywilej Johnowi Mortonowi, c. k. uprzywilejowanemu fabrykantowi wyrobów z brązu w Wiedniu, dnia 3. Stycznia 1842 nadany na ulepszenie w mieszaniu złota, platyny, srebra, miedzi, cynku, cyny, żelaza i niklu; na dalszy rok jedenasty.

9. Przywilej, Wincentemu Wenzlowi, upoważnionemu blacharzowi w Wiedniu, dnia 21. Stycznia 1851 nadany na ulepszenie arganckich olejnych i spirytusowych lamp; na dalszy rok drugi.

10. Przywilej, Gustawowi Ludwikowi Mathesowi, miejskiemu ślusarzowi w Wiedniu, dnia 29. Grudnia 1845 nadany na wynalazek opalania koaksem żelaznych pieców do gotowania, kuchni oszczędnych i pieców pokojowych; na dalszy rok siódmy.

11. Przywilej, Antoniemu Schefczikowi i Benedyktowi Portowi, technicznym urzędnikom przy północnej kolei żelaznej, dnia 31. Grudnia 1849 nadany na wynalazek przyrządu, aby elektromagnetyczną pobudkę każdej stacyi telegrafowej wprawiać osobno w ruch, bez wprawiania przytém w ruch pobudek innych stacyj; na dalszy rok trzeci.

12. Przywilej, Augustowi Habenichtowi, fabrykantowi galanteryjnych wyrobów skórzanych, i miejskiemu introligatorowi w Wiedniu, dnia 4. Stycznia 1851 nadany na wynalezienie ramek do cygarniczek i kalet na pieniądze (porte-monnaie); na dalszy rok drugi i trzeci.

13. Przywilej, Maurycemu Girardoniemu, mechanikowi w Tattendorfie w Dolnej Austryj, dnia 30. Marca 1851 nadany na ulepszenie używanego przy pręc-

4. Das Privilegium des Rudolph Ditmar, Fabriks-Inhabers in Wien, vom 18. Dezember 1849, auf eine Verbesserung in der Asphalt- und Terrestn-Pflasterung; auf die Dauer des dritten und vierten Jahres.

5. Das Privilegium des Franz Kordon, bürgerlichen Gürtlers in Wien, vom 8. Jänner 1847, auf die Verbesserung alle Gattungen Gold- und Silber-Waaren, als Spbestecke, Etuis, Schlüsselhaken, Zigarrenröhre u. s. w. schneller, eleganter und billiger, als bisher zu erzeugen; auf die Dauer des sechsten Jahres.

6. Das Privilegium des Lorenz Beer, in Wien, vom 21. Dezember 1843, auf eine Verbesserung an den Sparherden und Oefen; auf die Dauer des neunten Jahres.

7. Das dem Friedrich Wilhelm Kyritz und Heinrich August Syrrenberg verliehene, und unterm 22. Juli 1851 das gemeinschaftliche Eigenthum des Technikers Joseph Morawetz und Heinrich August Syrrenberg gewordene Privilegium vom 22. Dezember 1847, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der bereits privilegirten Wagen- und Maschinenschmiedere; auf die Dauer des fünften Jahres.

8. Das Privilegium des Johann Morton, k. k. privilegirten Bronzwaaren-Fabrikanten in Wien, vom 3. Jänner 1842, auf eine Verbesserung im Legiren von Gold, Platina, Silber, Kupfer, Zink, Zinn, Eisen und Nickel, auf die Dauer des elften Jahres.

9. Das Privilegium des Vinzenz Wenzel, befugten Spenglers in Wien, vom 21. Jänner 1851, auf eine Verbesserung der Argandischen Del- und Spirituslampen; auf die Dauer des zweiten Jahres.

10. Das Privilegium des Gustav Lois Mathes, bürgerlichen Schlossermeisters in Wien, vom 29. Dezember 1845, auf eine Erfindung der Koaks-Heizung bei den eisernen Kochöfen, Sparherden und Zimmeröfen; auf die Dauer des siebenten Jahres.

11. Das Privilegium des Anton Schefczik, und Benedikt Port, technischen Beamten der Nordbahn, vom 31. Dezember 1849, auf die Erfindung einer Vorrichtung, um den elektro-magnetischen Wecker einer jeden Telegraphen-Station einzeln in Gang zu setzen, ohne dabei die Wecker der anderen Stationen in Gang zu bringen; auf die Dauer des dritten Jahres.

12. Das Privilegium des August Habenticht, Federgalanterie-Waaren-Fabrikanten und bürgerlichen Buchbinders in Wien, vom 4. Jänner 1851, auf die Erfindung von Rahmen zu Zigarren-Etuis und Porte-monnaie; auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

13. Das Privilegium des Moritz Girardoni, Mechaniker in Lattendorf in Niederösterreich, vom 30. März 1851, auf eine Verbesserung der bei der Wollspinnerei in

dzalni wełny mechanicznego motowidła; na dalszy rok drugi, trzeci, czwarty, piąty i szósty.

14. Przywilej, Józefowi Hofnerowi, mechanikowi w Wiedniu, dnia 21. Stycznia 1851 nadany na ulepszenie w kitowaniu połączonego z termometrem wódkomiaru; na dalszy rok drugi i trzeci.

15. Przywilej, Franciszkowi Raffelsbergerowi w Wiedniu, dnia 10. Kwietnia 1850 nadany na ulepszenie zapomocą właściwych pras drukarskich pospiesznych, bez pras do miedzi i kamienia, w wykonywaniu kolorowanego druku map, ram, tabel, kalendarzów i wszelkich innych druków sztucznych i wytwornych; na dalszy rok trzeci i czwarty.

16. Przywilej, Janowi Skriwanowi, miejskiemu kapelusznikowi w Poeszcie, dnia 30. Marca 1850 nadany na ulepszenie podszywania właściwą skórką od potu wszelkich gatunków kapeluszy z samėj pilśni, jakoteż pilśnianych felpą jedwabną pokrytych; na dalszy rok trzeci.

17. Przywilej wyłączny, Franciszkowi Reimowi, majstrowi murarskiemu w Gracu nr. 175, dnia 14. Października 1850 nadany na wynalazek, odkrycie i ulepszenie kominów z silniejszym ciągiem; na dalsze lat trzy, to jest na rok trzeci, czwarty i piąty.

Baumgartner m. p.

376.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu na dniu
5. Marca 1852 nadanych.

Przywilej, A. Krischonigowi i spółnikowi, właścicielowi fabryki kwiatów (Wiedeń nr. 307) i Ignacemu Prausemu, właścicielowi przywileju w Wiedniu (miasto nr. 939), nadany na wynalazek środka toaletowego do mycia rąk i twarzy, zwanego „japońskim serajowym proszkiem z kamienia mlecznego“; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1310 — H.).

Przywilej, W. A. Ludwigowi, miejskiemu złotnikowi w Wiedniu (Mariahilf nr. 80), na wynalazek w wyrobie kółczyków z złota, srebra i innych kruszców; na lat dwa. Opis tego przywileju leży w zachowaniu w c. k. niższo-austriackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 1381 — H.).

Przywilej, Józefowi F. Karolowi kawalerowi de Koch, doktorowi medycyny i chirurgii i magistrowi weterynaryi w Wiedniu (Landstrasse nr. 355), na wynalazek nowego i stosowniejszego podkuwania koni, przeczco nie stawi się przeszkoda potrzebnej z natury elastyczności kopyt, a więc owe z zwykłym

Anwendung stehenden mechanischen Garnwaiffe, (Haspel); auf die Dauer des zweiten, dritten, vierten, fünften und sechsten Jahres.

14. Das Privilegium des Joseph Hofner, Mechanikers in Wien, vom 21. Jänner 1851, auf eine Verbesserung in der Einkittung der mit Thermometer verbundenen Brantntweinwaagen; auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

15. Das Privilegium des Franz Raffelsberger, in Wien, vom 10. April 1850, auf die Verbesserung mittelst eigener Buchdrucker-Schnellpressen ohne Hülfe des Kupfer- oder Steindruckes, den Landkarten-, Farben-, Namen-, Tabellen-, Kalendar- und jeden andern Kunst- und Prachtdruck zu liefern; auf die Dauer des dritten und vierten Jahres.

16. Das Privilegium des Johann Skriban, bürgerlichen Hutmachers zu Pesth, vom 30. März 1850, auf die Verbesserung alle Gattungen Filz- und Seidenfelber-Filzhüte mit einer besonderen Art Schweißleder auszustatten; auf die Dauer des dritten Jahres.

17. Das dem Franz Reim, Maurermeister in Graz Nr. 175, vom 14. Oktober 1850, auf die Erfindung, Entdeckung und Verbesserung von Kaminen mit verschärftem Zuge verliehene ausschließende Privilegien; auf die weitere Dauer von drei Jahren, das ist des dritten, vierten und fünften Jahres.

Baumgartner m. p.

376.

B e r z e i c h n i s s

der von dem Ministerium des Handels am 5. März 1852 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem A. Krishonig und Kompagnon, Blumenfabriks-Inhaber (Wieden Nr. 307), und Ignaz Prause, Privilegiums-Inhaber in Wien (Stadt Nr. 939), auf die Erfindung eines Toilette-Mittels zum Waschen der Hände und des Gesichtes „Japanisches Servil-Milchsteinpulver“ genannt; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angefordert (Z. 1310—5.).

Dem W. A. Ludwig, bürgerlichen Goldarbeiter in Wien (Mariahilf Nr. 80), auf eine Erfindung in der Erzeugung von Ohrgehängen aus Gold, Silber und anderen Metallen; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Sedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1381—5.).

Dem Joseph F. Karl Ritter von Koch, Dr. der Medizin und Chirurgie und Magister der Thier-Heilkunde in Wien (Landstraße Nr. 355), auf die Erfindung eines neuen und zweckmäßigeren Hufbeschlages, wodurch die naturnothwendige Elastizität der Hufe nicht beeinträchtigt sei, und somit die mit dem üblichen Beschlage unvermeidlich

podkuwaniem nieodzownie połączone skutki szkodliwe usunięte, a kopyta trwało ostrzej, piękniej, taniiej i w łatwiejszy sposób uzbrojone być mogą; na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1382 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Purdemu, obywatelowi i kapelusznikowi w Rajchenberdze w Czechach, nadany na odkrycie w przyrządzaniu i zastosowaniu podkładki pod powłokę z jedwabnego pluszu lub jedwabnej felby na pokładzie pilśniowym; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1403 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Losschmidtowi, obywatelowi i fabrykantowi muzycznych instrumentów dętych w Ołomuńcu, nadany na wynalazek blaszanego dętego instrumentu „Klaryjofonem“ zwanego, który swym pięknym, pełnym dźwiękiem i łatwym mechanizmem się odszczególnia; na lat trzy. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 1429 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Henrykowi Franciszkowi Hembergerowi, dyrektorowi administracji w Wiedniu (miasto nr. 785), nadany na odkrycie i ulepszenie nowego gazopału, zwanego „regulatorem palenia“, przezeo wszędzie a nawet u konsumentów, którzy nie posiadają gazomierzów, osiąga się samym palaczem, utrzymujące się jednostajnie regulowanie tegoż, a oraz regulowanie światła jego; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1453 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Masse i Wiktorowi Tribouillet i spółnikowi, fabrykantom świec i stearynu w Neuilly pod Paryżem, na ręce Józefa Eugenijusza de Nagy, w Wiedniu (miasto nr. 276), nadany na ulepszenie w fabrykacji świec woskowych, świec innych, a osobliwie owych świec łojowych, które wyrabiane być mogą po tanich cenach, za użyciem pospolitych tłuszczów, tudzież kwasu oleinowego i rozmaitych żywicznych substancyj; na rok jeden. Przedmiot ten patentowano we Francji na lat piętnaście, począwszy od dnia 14. Lutego. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1454 — H.).

Przywilej, Henrykowi G. Knutzenowi, fabrykantowi maszyn w Peszcie, przez Józefa Buchlera w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 253), nadany na ulepszenie przy narzędzie u pomp pras hydraulicznych; na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1475 — H.).

Przywilej, Bernardowi Bardametzowi, handlującemu drzewem w Preszburgu (nr. 331), na ulepszenie w jego sposobie spławiania drzewa, uprzywilejowanym dnia 10. Listopada 1850; na lat trzy. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1476 — H.).

Przywilej, Henrykowi Neumannowi, kapitaliście i mechanikowi w Bernie, przez Dra. Antoniego Lekischa, nadwornego i sądowego adwokata w Wiedniu (miasto nr. 253), nadany na odkrycie narzędzia do docieczenia, jak częste

verbundenen schädlichen Folgen hintangehalten, und die Hufe dauerhaft, schärfer, schöner, billiger und auf leichtere Weise bewaffnet werden können; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1382—H.).

Dem Franz Purde, Bürger und Hutmachermeister zu Reichenberg in Böhmen, auf eine Entdeckung in der Bereitung und Anwendung einer Unterlage für Hutüberzüge von Seidenplüsch und Seiden-Felber auf Filzgestelle; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1403—H.).

Dem Franz Loßschmidt, bürgerlichen Musik-Blas-Instrumentenmacher in Olmütz, auf die Erfindung eines Blech-Blas-Instrumentes, „Clarofon“ genannt, welches durch seine schöne Klangfülle und einen leichten Mechanismus sich auszeichnet; — auf drei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1429—H.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Entdeckung und Verbesserung eines neuen Gasbrenners „Brenner-Regulator“ genannt, wodurch allenthalben, und selbst bei jenen Konsumenten, welche keine Gaszähler besitzen, eine durch jeden Brenner selbst sich gleichförmig stellende Regulirung desselben und seines Lichtes erzielt werde; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1453—H.).

Dem Jaques Masse, und Viktor Tribouillet und Kompagnon, Kerzen- und Stearin-Fabrikanten, zu Neuilly bei Paris, durch Joseph Eugen von Nagy in Wien (Stadt Nr. 276), auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Wachskerzen, Lichtern und insbesondere denjenigen Talglüchtern, die zu wohlfeilen Pressen durch Verwendung der gemeinen Fettstoffe, sowie auch der Oleinsäure und verschiedener harzhaltiger Materien gewonnen werden können; — auf Ein Jahr. In Frankreich ist dieser Gegenstand seit 14. Februar auf 15 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1454—H.).

Dem Heinrich G. Knugen, Maschinenfabrikanten in Pesth, durch Joseph Buchler in Wien (Leopoldstadt Nr. 253), auf eine Verbesserung in der Betriebsvorrichtung an den Pumpen der hydraulischen Pressen; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1475—H.).

Dem Bernhard Bardameß, Holzhändler zu Preßburg (Nr. 331), auf eine Verbesserung seiner am 10. November 1850 privilegirten Holzflößungsmethode; — auf drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1476—H.).

Dem Heinrich Neumann, Rentier und Mechaniker in Berlin, durch Dr. Anton Petisch, Hof- und Gerichts-Advokat in Wien (Stadt Nr. 253), auf die Entdeckung einer Vorrichtung zur Ermittlung der Anzahl und Dauer der an Einem Tage in

były, i jak długo trwały przejażdżki, uczynione w powozie przez dzień jeden; na rok jeden. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 1477 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (miasto nr. 785), nadany na ulepszenie rudnianego pieca swego, na dniu 14. Maja 1850 uprzywilejowanego, na tém polegające, iż zamiast jednej korony w zbieraczu gazów i waporów kruszcowych, kilka takich w rudni zrobić można; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1478 — H.).

Baumgartner m. p.

377.

**Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 6. Marca 1852,
którem kilkanaście przywilejów przedłużono.**

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przedłużyć następujące przywileje:

1. Przywilej, Gustawowi Palmerowi-Hardingowi, kupcowi hurtowemu sztucznych kwiatów w Londynie, dnia 22. Lipca 1851 nadany na wynalazek zastąpienia w korzystny sposób tak guzików jak i szpinek, klamer, agraf, szpilek dużych i tym podobnych przedmiotów; na dalszy drugi, trzeci, czwarty i piąty rok.

2. Przywilej, pierwotnie Augustowi Fryderykowi Bussemu dnia 28. Stycznia 1847 nadany, a mocą cesyi w Wiedniu dnia 2. Grudnia 1848 wydanéj, na własność Maurycego de Tschoffen, mieszkającego w Wiedniu przeniesiony, opiekujący na wynalazek z wapna, krędy, gipsu, ilu, gliny, prochu z dróg bitych, z popiołu, węgla kamiennego, z mąki ceglanéj, okru i innych pospolitszych ziemnych substancyj, tworzenia masy nieprzeziąkliwéj, „Terezyne“ nazwanéj; na dalszy rok szósty.

3. Przywilej, Franciszkowi Skuthanowi, fabrykantowi fortepijanów w Fünfhaus pod Wiedniem, dnia 16. Lutego 1851 nadany na ulepszenie w budowie fortepijanów; na dalszy rok drugi i trzeci.

4. Przywilej, A. P. de Riegel, architektowi i inżynierowi cywilnemu w Wiedniu, dnia 21. Stycznia 1851 nadany na wynalazek działających samych przez się zatul od szyb kanałowych; na dalszy rok drugi.

5. Przywilej, Janowi Perningerowi, miejskiemu kupcowi w Wiedniu, dnia 11. Lutego 1847 nadany na wynalazek przy wyrabianiu kapeluszków z pilśni i jedwabiu (wygodnemi kapeluszkami nazwanych); na dalszy rok szósty i siódmy.

einem Wagen gemachten Fahrten; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1477—5.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf eine Verbesserung seines am 14. Mai 1850 privilegirten Schachtofens, welche darin bestehe, statt Einer Krone des Gas- und Metall-Dampffanges, deren mehrere im Schachte anzubringen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angefordert (Z. 1478—5.).

Baumgartner m. p.

377.

Erlass des Handelsministeriums vom 6. März 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat folgende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Gustav Palmer-Harding, Großhändler mit künstlichen Blumen in London, vom 22. Juli 1851, auf eine Erfindung sowohl die einfachen, als die doppelten Knöpfe, Haken, Agraffen, Vorstecknadeln und andere ähnliche Gegenstände auf vortheilhafte Weise zu ersehen; auf die Dauer des zweiten, dritten, vierten und fünften Jahres.

2. Das ursprünglich dem August Friedrich Busse verliehene, und mittelst Jession Wien 2. Dezember 1848 in das Eigenthum des Moriz von Eschoffen, in Wien, übertragene Privilegium vom 28. Jänner 1847, auf die Erfindung, aus Kalk, Kreide, Gyps, Thon, Lehm, Chausseen-Staub, Steinkohlen-Asche, Ziegel-Mehl, Ocker und andern geringen erdigen Substanzen eine wasserdichte Masse, „Terresin“ genannt, zuzubereiten; auf die Dauer des sechsten Jahres.

3. Das Privilegium des Franz Skuthan, Fortepiano-Fabrikanten in Fünfhaus bei Wien, vom 16. Februar 1851, auf eine Verbesserung im Baue der Fortepianos; auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

4. Das Privilegium des A. P. de Riegel, Architekten und Zivil-Ingenieurs in Wien, vom 21. Jänner 1851, auf die Erfindung selbst wirkender Kanal-Schachten-Deckel; auf die Dauer des zweiten Jahres.

5. Das Privilegium des Johann Perninger, bürgerlichen Handelsmannes in Wien, vom 11. Februar 1847, auf eine Erfindung in der Verfertigung von Hüten aus Filz und Seide (Kommode-Hüte genannt); auf die Dauer des sechsten und siebenten Jahres.

6. Przywilej z dnia 18. Lutego 1847, pierwotnie Józefowi J. Hockowi nadany, a mocą cesyi z dnia 21. Sierpnia 1851 na własność Wilhelma Fischera przeniesiony, opiekujący na ulepszenie tkania za pomocą nowego narządu wszelkich gatunków wełnianych i bawełnianych materyj pomieszanych z jedwabiem; na dalszy rok szósty i siódmy.

7. Przywilej, Henrykowi Wilhelmowi Jentzschowi, właścicielowi przywileju w Wiedniu, dnia 21. Stycznia 1851 nadany na ulepszenie w postępowaniu przy wyrabianiu świec łożowych i mydła egipskiego; na dalszy rok drugi.

8. Przywilej, Andrzejowi Kiehauptowi, pierwotnie dnia 29. Lutego 1844 nadany, a mocą ustępstwa z dnia 12. Września 1848 na własność Bernarda Cavallara przeniesiony, opiekujący na wynalazek urządzania i stawiania nośnych publicznych przewotów (*nécessités*); na dalszy rok dziewiąty.

9. Przywilej, Andrzejowi Linkowi, miejskiemu perukarzowi i fryzyjerowi w Wiedniu, dnia 22. Maja 1851 nadany na wynalazek orzechowej pomady; na dalszy rok drugi i trzeci.

10. Przywilej, Karolowi Kutschke, uprzywilejowanemu fabrykantowi kapeluszy pilśnianych i jedwabnych w Wiedniu, dnia 30. Stycznia 1846 nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu kapeluszy pilśnianych i jedwabnych; na dalszy rok siódmy.

11. Przywilej, Gustawowi Pfannkuche, c. k. uprzywilejowanemu fabrykantowi maszyn w Wiedniu, dnia 23. Lutego 1851 nadany na wynalazek robienia zapomocą maszyn, szpilek i sztyftów tapicerskich z najrozmaitszych kruszców; na dalszy rok drugi.

12. Przywilej z dnia 30. Stycznia 1846, pierwotnie Ferdynandowi Fuchsowi nadany, a mocą cesyi z dnia 5. Kwietnia 1848 na własność Elijasza Deutscha przeniesiony, opiekujący na ulepszenie harmonik mieszkowych (melodynami zwanych); na dalszy rok siódmy.

13. Przywilej, Jakóbowi Bierstingerowi, właścicielowi przywileju w Wiedniu, dnia 28. Stycznia 1845 nadany na wynalazek i ulepszenie wozów z zamkniętymi półkoszkami do przewożenia drzewa opałowego; na dalszy rok ósmy.

14. Przywilej z dnia 5. Lutego 1846, Piotrowi Ludwikowi Tischbeinowi pierwotnie nadany, a mocą cesyi z dnia 16. Maja 1848 na własność Karoliny Krecelius przeniesiony, opiekujący na wynalazek i ulepszenie zapomocą właściwie zbudowanej wapniarki z jakiegokolwiek gatunku surowego kamienia wa-

6. Das ursprünglich dem Joseph J. Hoß verliehene und mit Abtretungs-Urkunde vom 21. August 1851 in das Eigenthum des Wilhelm Fischer übertragene Privilegium vom 18. Februar 1847, auf die Verbesserung, alle Gattungen Schaf- und Baumwollstoffe mit Selde vermengt, mittelst einer neuen Vorrichtung zu weben; auf die Dauer des sechsten und siebenten Jahres.

7. Das Privilegium des Heinrich Wilhelm Lentzsch, Privilegiumsbefizers in Wien, vom 21. Jänner 1851, auf eine Verbesserung des Verfahrens bei Erzeugung von Unschlittkerzen und egyptischer Seife; auf die Dauer des zweiten Jahres.

8. Das ursprünglich dem Andreas Kiehhaupt verliehene und mittelst Zession vom 12. September 1848 in das Eigenthum des Bernhard Cavallar übertragene Privilegium vom 29. Februar 1844, auf eine Erfindung transportable öffentliche Nothdurfts-Kabinete (Necessites) zu errichten und aufzustellen; auf die Dauer des neunten Jahres.

9. Das Privilegium des Andreas Link, bürgerlichen Perückenmachers und Friseurs in Wien, vom 22. Mai 1851, auf die Erfindung einer Nusspomade; auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

10. Das Privilegium des Karl Rutschke, befugten Filz- und Seidenhut-Fabrikanten in Wien, vom 30. Jänner 1846, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung der Filz- und Seidenhüte; auf die Dauer des siebenten Jahres.

11. Das Privilegium des Gustav Pfannkuche, k. k. privilegirten Maschinen-Fabrikanten in Wien, vom 23. Februar 1851, auf eine Erfindung mittelst Maschinen, Stecknadeln und Tapeziererstifte aus den verschiedenartigsten Metallen zu erzeugen; auf die Dauer des zweiten Jahres.

12. Das ursprünglich dem Ferdinand Fuchs verliehene, und mittelst Zession vom 5. April 1848 in das Eigenthum des Elias Deutsch übertragene Privilegium vom 30. Jänner 1846, auf eine Verbesserung der Blasbalg-Harmoniken (Melodinen); auf die Dauer des siebenten Jahres.

13. Das Privilegium des Jakob Bierstinger, Privilegiums-Inhabers in Wien, vom 28. Jänner 1845, auf eine Erfindung und Verbesserung von Wägen mit geschlossenen Körben zum Verführen des Brennholzes; auf die Dauer des achten Jahres.

14. Das ursprünglich dem Peter Louis Tischbein verliehene, und mittelst Zession vom 16. Mai 1848 in das Eigenthum der Karoline Crecelius übergegangene Privilegium vom 5. Februar 1846, auf die Erfindung und Verbesserung mittelst eines besonders konstruirten Kalkofens aus jeder Gattung rohen Kalksteines mit jedem Brenn-

piennego wyrabiania wapna palonego i do topienia rud kruszcowych użyć się dającego; na dalszy rok siódmy.

15. Przywilej Władysławowi Gratzzollowi, ślusarzowi i fabrykantowi narzędzi w Wiedniu, dnia 5. Lutego 1851 nadany na wynalazek robienia nożów dla maszyn wszelakiego rodzaju z mieszaniny stali i żelaza; na dalszy rok drugi.

16. Przywilej, Piotrowi Prosperowi Pimontowi, dyrektorowi fabryki perkalików (indienne) w Rouen we Francyi, dnia 7. Lutego 1849 na ulepszenie jego na dniu 12. Stycznia 1847 uprzywilejowanego wynalazku i ulepszenia narządu do nieustającego zasycania kotłów do ciśnienia wysokiego, średniego i niskiego służących, z kondenzacją lub bez niej; na dalszy rok czwarty.

Baumgartner m. p.

378.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 9. Marca 1852, z ogłoszeniem, że Adolf Ziller przywilej sobie na dniu 17. Września 1851 nadany, przelał na Franciszka Schnitzara.

Wedle zawiadomienia od niższo - austryjackiego Namiestnictwa, Adolf Ziller własność przywileju, sobie pod dniem 17. Września 1851 nadanego na ulepszenie w fabrykacji zapalek, mocą kontraktu sprzedaży wydanego w Wiedniu dnia 20. Października 1851, odstąpił Franciszkowi Schnitzarowi.

Baumgartner m. p.

379.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 9. Marca 1852, z ogłoszeniem, że własność przywileju dnia 28. Listopada 1851 nadanego Salomonowi Sturmowi, przeszła na Franciszka Blahę.

Niższo - austryjackie Namiestnictwo uczyniło doniesienie, iż Salomon Sturm, optyk i mechanik z Pesztu, własność przywileju, sobie dnia 28. Listopada 1851 nadanego na wynalazek sposobu szlufowania szkła dla fabrykacji szkieł optycznych, mocą cesyi z dnia 27. Listopada 1851 odstąpił Franciszkowi Blaha, właścicielowi dóbr w Węgrzech.

Baumgartner m. p.

materiale gebrannten, auch zum Rösten von Erzen anwendbaren Kalk herzustellen; auf die Dauer des siebenten Jahres.

15. Das Privilegium des Ladislaus Grätzoll, Schlossers und Werkzeugmachers in Wien, vom 5. Februar 1851, auf die Entdeckung aus einer Verbindung von Stahl und Eisen-Schneidmesser für alle Arten von Maschinen und Werkzeugen zu verfertigen; auf die Dauer des zweiten Jahres.

16. Das Privilegium des Peter Prosper Pimont, Direktors einer Indienne-Fabrik in Rouen in Frankreich vom 7. Februar 1849, auf die Verbesserung seiner am 12. Jänner 1847 privilegierten Entdeckung und Verbesserung eines kontinuierlichen Speisungsapparates für Hoch-, Mittel- und Niederdruckkessel mit oder ohne Kondensazion; auf die Dauer des vierten Jahres.

Baumgartner m. p.

378.

Erlaß des Handelsministeriums vom 9. März 1852,

wodurch die Uebertragung des dem Adolf Ziller am 17. September 1851 verliehenen Privilegiums an Franz Schnigar kundgemacht wird.

Laut einer Anzeige der niederösterreichischen Statthalterei hat Adolf Ziller das Eigenthum des Privilegiums vom 17. September 1851 auf eine Verbesserung in der Fabrikazion der Bündhölzchen laut Verkaufsvertrag Wien den 20. Oktober 1851 an Franz Schnigar abgetreten.

Baumgartner m. p.

379.

Erlaß des Handelsministeriums vom 9. März 1852,

wodurch die Uebergehung des Eigenthums des dem Salomon Sturm am 28. November 1851 verliehenen Privilegiums an Franz Blaha kundgemacht wird.

Die niederösterreichische Statthalterei hat die Anzeige erstattet, daß Salomon Sturm, Optiker und Mechaniker aus Pesth, das Eigenthum seines Privilegiums vom 28. November 1851 auf die Erfindung einer Glaschleifmethode zur Erzeugung optischer Gläser, laut Abtretungs-Urkunde vom 27. November 1851 an Franz Blaha, Gutsbesitzer in Ungarn, abgetreten hat.

Baumgartner m. p.

380.

**Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 9. Marca 1852,
względem dobrowolnego złożenia przywileju, Jerzemu Krzysztofo-
wi Lillichowi nadanego dnia 1. Marca 1850.**

Wedle doniesienia niższo-austryjackiego Namiestnictwa, przywilej Jerze-
mu Krzysztofowi Lillichowi dnia 1. Marca 1850 nadany na wynalezienie narzę-
dzi dla uproszczenia i ułatwienia robót pozłotniczych, zgaśł przez dobrowolne
zrzeczenie się tegoż.

Baumgartner m. p.

381.

**Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 9. Marca 1852,
którym niektóre przywileje przedłużono.**

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, przedłużyć następujące
przywileje:

1. Przywilej z dnia 28. Lutego 1851, Barbarze Machts, właścicielce kra-
jowej fabryki platerowanych wyrobów złotych i srebrnych pierwotnie nadany,
a mocą cesyi z dnia 10. Grudnia 1851 na własność Jana Urbanka przeniesio-
ny, opiewający na wynalazek robienia en plaque ram kruszcowych, które do-
tąd tylko w małym rozmiarze wyrabiać było można, a to jakiegokolwiek wiel-
kości i szerokości, tak gładkich jak i w desenie; na rok drugi.

2. Przywilej fabryki sztyftów drutowych hrabiego Dubskiego w Liszycach
w Morawii, dnia 18. Lutego 1847 nadany na ulepszenie główek u okrągłych
sztyftów drutowych; na rok szósty, siódmy, ósmy, dziewiąty i dziesiąty.

3. Przywilej z dnia 12. Lutego 1848, Drowi. Józefowi Haffnerowi pier-
wotnie nadany, a mocą cesyi z dnia 24. Stycznia 1851 na własność Alojzego
Geyera przeniesiony, opiewający na wynalazek rafinowania saletranu sody; na
rok piąty.

Baumgartner m. p.

380.

Erlaß des Handelsministeriums vom 9. März 1852,
betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Georg Christoph Völlich am 1. März
1850 verliehenen Privilegiums.

Laut einer Anzeige der niederösterreichischen Statthalterei ist das dem Georg Christoph Völlich verliehene Privilegium vom 1. März 1850, auf die Erfindung von Werkzeugen zur Vereinfachung und Erleichterung der Vergolder-Arbeiten, durch freiwillige Zurücklegung erloschen.

Baumgartner m. p.

381.

Erlaß des Handelsministeriums vom 9. März 1852,
womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das ursprünglich der Barbara Machts, Gold- und Silberplattierwaaren-Landesfabriksbesitzerin in Wien, verliehene und mittelst Abtretungsurkunde vom 10. Dezember 1851 in das Eigenthum des Johann Urbanek übertragene Privilegium vom 28. Februar 1851, auf die Erfindung Metallrahmen, die bisher nur in kleinem Maßstabe ausgeführt werden konnten, in Plaque, und zwar beliebiger Größe und Breite bis 12 Schuh sowohl glatt, als deslinirt zu erzeugen; auf die Dauer des zweiten Jahres.

2. Das Privilegium der gräflich Dubztsischen Drahtstiftenfabrik zu Lissitz in Mähren vom 18. Februar 1847, auf eine Verbesserung an den Köpfen der Draht-rundstifte; auf die Dauer des sechsten, siebenten, achten, neunten und zehnten Jahres.

3. Das ursprünglich dem Dr. Joseph Haffner verliehene, und mittelst Besession vom 24. Jänner 1851 in das Eigenthum des Alois Geyer übertragene Privilegium vom 12. Februar 1848, auf die Erfindung salpetersaures Natron zu raffiniren; auf die Dauer des fünften Jahres.

Baumgartner m. p.

382.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 11. Marca 1852, którym jednoroczny przywilej Antoniemu Cristofolemu dnia 16. Września 1850 nadany, przedłuża się na dalsze lat dziewięć.

Ministerstwo handlu widziało się spowodowaném, jednoroczny przywilej, Antoniemu Cristofolemu dnia 16. Września 1850 nadany na wynalazek tafel posadzki, przedłużyć na dalsze lat dziewięć.

Baumgartner m. p.

383.

S p i s

wyłącznych przywilejów od Ministerstwa handlu, przemysłowości i budowli publicznych dnia 16. Marca 1852 nadanych.

Przywilej, Karolowi Gotthelfowi Kindowi, cywilnemu inżynierowi i dyrektorowi kopalni węgla kamiennego w Stiringu pod Forbach we Francyi (departement Mosel), na ręce Dra. Ernesta Eulogijusza Klugera, adwokata nadwornego i sądowego w Wiedniu (miasto nr. 1100), nadany na wynalazek świdra, instrumentu do skrobania, narządu do zatamowania wody i sposobu wiercenia, przezco 1. świdra i do wiercenia stolni górniczych użyć, a używanych dotąd wyłącznie sił ludzkich oszczędzić można, tém samém zaś ani życia ani zdrowia robotników na niebezpieczeństwo się nie naraża; 2. użycie instrumentu do skrobania robotę bardzo przyspiesza, a więc i nakładu znacznie oszczędza; 3. świder nawet przy wciskaniu się wody w dziurę świdrową w zwykły sposób dalej działać może, a 4. aż do dojscia do skrzyni stolniowej dochodzącej do stolni wody wyczerpywać nie trzeba; na lat dwanaście. Wynalazek ten uzyskał we Francyi patent z dnia 23. Października 1849 r., tudzież dodatkowy z dnia 24. Marca 1850, opiewający na lat piętnaście. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1479 — H.).

Przywilej, Schleglowi i spółnikowi, fabrykantowi maszyn i właścicielowi odlewalni żelaznej w Medyjołanie, nadany na wynalazek nowych sposobów zwiżania osnowek jedwabniczych zapomocą obiegającej cieplej wody, oraz za użyciem odrębnych rynien bezpośrednio parą ogrzewanych; na lat siedm. Opis przywileju złożono w c. k. Namiestnictwie w Medyjołanie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 1526 — H.).

Przywilej, Feliksowi Freisauff de Neudegg, pensjonowanemu c. k. kapitanowi, kawalerowi orderów c. k. austryjackiego Leopolda i książęcego lukaj-

382.

Erlass des Handelsministeriums vom 11. März 1852,
womit das dem Anton Cristofoli am 16. September 1850 ertheilte Privilegium
auf die weitere Dauer von neun Jahren verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Anton Cristofoli am 16. September 1850, auf die Erfindung von Fußbodenplatten ertheilte Privilegium, auf die weitere Dauer von neun Jahren zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

383.

B e r z e i c h n i s s

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche
Bauten am 16. März 1852 verliehenen ausschließenden
Privilegien.

Dem Karl Gotthelf Kind, Zivil-Ingenieur und Direktor der Steinkohlengruben zu Stiring, bei Forbach in Frankreich (Departement Mosel), durch Dr. Ernst Eulog Kluger, Hof- und Gerichts-Advokaten in Wien (Stadt Nr. 1100), auf die Erfindung eines Bohrers, Kraginstrumentes, Wasserverdämmungsapparates und einer Bohrmethode, wobei 1. der Bohrer auch zum Abbohren der Bergwerkschächte verwendet werden könne, und die bisher dazu ausschließlich verwendeten Menschenkräfte erspart, folglich weder Leben noch Gesundheit der Arbeiter einer Gefahr ausgesetzt werden; 2. durch Anwendung des Kraginstrumentes die Arbeit sehr beschleuniget, und daher eine bedeutende Kostenersparniß herbeigeführt werde; 3. der Bohrer selbst beim Einbringen des Wassers in das Bohrloch auf die gewöhnliche Weise fortarbeite, und 4. bis zur erlangten Schachtrube das dem Schachte zugehende Wasser nicht herausgefördert zu werden brauche; — auf zwölf Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung mit Brevet vom 23. Oktober 1849 und Additionsbrevet vom 24. März 1850 auf fünfzehn Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angefordert (B. 1479—5.).

Dem Schlegel und Kompagnon, Maschinen-Fabrikanten und Eigenthümer einer Eisengießerei in Mailand, auf die Erfindung neuer Methoden, die Seidentofons mittelst zirkulirenden warmen Wassers abzuhaspeln, ferner in der Anwendung separirter direkt mit Dampf geheizter Schläge; — auf sieben Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Mailand zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (B. 1526—5.).

Dem Felix Freisauff von Neubegg, k. k. Hauptmanne in Pension, Ritter des k. k. österreichischen Leopold- und des herzoglichen Lucca'schen St. Ludwigordens, in

skiego ś. Ludwika, w Wiedniu (Jägerzeile nr. 50), nadany na wynalazek, którym przenoszenie poruszającej siły lokomotywów zapomocą łańcucha nieskończonego, na koła należące do tego tenderu, dla uzyskania podwyższonej siły adhezyjnej lokomotywów prostym przyrządzeniem w ten sposób się ułatwia, iż tém wszelkie przy połączeniu łańcuchów zdarzające się niedogodności usunięte być mogą; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1694 — H.).

Przywilej, L. Laurenzemu i spółnikowi, c. k. upoważnionemu fabrykantowi powozów w Wiedniu (Rossau nr. 86), nadany na wynalazek nowój konstrukcyi spodów powozowych, resorów i osi; na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 1695 — H.).

Przywilej, Beuretowi i Dertelle-Potoineowi, kowalom w Hirson we Francyi (Departament Aisne), na ręce Jakóba Hembergera, dyrektora administracyi w Wiedniu (miasto nr. 785), nadany na wynalazek nowych, w bardzo prosty sposób i stosownie konstruowanych pieców kuchennych, „cuisiniere“ nazwanych, przezco uzyskuje się znaczne oszczędzenie paliwa; na lat dwa. Wynalazek ten zyskał we Francyi 10-letni patent, poczynający od dnia 18. Grudnia 1850. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 1696 — H.).

Przywilej, Jakóbowi Bollingerowi w Wiedniu (Schaumburgergrund nr. 16), i Franciszkowi Ksaweremu Sinslerowi, tamże (Matzleinsdorf nr. 22), obudwom mechanikom, na wynalazek maszyny do międlenia i trzepania lnu i konopi, której korzyści na tém polegają, iż zapomocą takowój jedna osoba w 10 godzinach 50 funtów wiedeńskich surowego lnu wymiędlić, a z tego więcej niż 15 funtów wiedeńskich użytecznego lnu uzyskać można; dalej, iż włókno lnu nie rwie się i daleko składniej i czyściój wyrobić się daje, nareszcie, iż maszyna wedle potrzeby na każdą ilość międlących osób konstruowaną, i siłą wody, pary, koni lub ludzi w ruch wprawioną być może; na lat dwa. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 1697 — H.).

Przywilej, Janowi Penzowi, właścicielowi fabryki kos w Zell am Ziller w Tyrolu, na ręce A. Heinricha, sekretarza niższo-austryjackiego stowarzyszenia przemysłowego w Wiedniu, na ulepszenie w wyrabianiu kos, sprawiającem znaczne oszczędzenie węgla i taką jednostajną twardość kosi, iż wszystkie dotychczasowe podobne wyroby co do piękności i trwałości przewyższa; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1698 — H.).

Przywilej, Antoniemu Tichemu, prywatyzującemu w Wiedniu (miasto nr. 1097), nadany na ulepszenie w produkowaniu i użyciu gorąca; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1699 — H.).

Wien (Jägerzeile Nr. 50), auf die Erfindung, die Uebertragung der bewegenden Kraft der Lokomotive mittelst einer Kette ohne Ende auf die Räder des dazu gehörigen Tendlers zur Erlangung eines gesteigerten Adhäsionsvermögens der Lokomotive durch eine einfache Vorrichtung derart zu erleichtern, daß dadurch alle bisher bei der Kettenverbindung vorkommenden Unzukömmlichkeiten behoben werden können; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1694—H.).

Dem L. Laurenzi und Kompagnon, k. k. landesbefugten Wagenfabrikanten in Wien (Kosbau Nr. 86), auf die Erfindung einer neuen Konstruktion der Wagenuntergestelle, Federn und Achsen; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1695—H.).

Dem Beuret und Verteille-Potoine, Hammerschmiedmeister in Hirson in Frankreich (Departement Aisne), durch Jakob Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung einer neuen Art höchst einfach und zweckmäßig konstruirter Kochöfen, „cuisiniere“ genannt, wodurch ein namhaftes Ersparniß an Brennmaterial erzielt werde; — auf zwei Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung seit 18. Dezember 1850 auf 10 Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1696—H.).

Dem Jakob Bollinger in Wien (Schaumbergergrund Nr. 16), und Franz Xaver Sinäler in Wien (Magleinsdorf Nr. 22), beide Mechaniker, auf die Erfindung einer Flachsch- und Hanf-Brech und Schwingmaschine, deren Vortheile darin bestehen, daß mittelst derselben durch eine einzelne Person innerhalb 10 Stunden 50 Wiener Pfunde rohen Flachses gebrochen, und daraus mehr als 15 Wiener Pfunde brauchbaren Flachses gewonnen werden können; ferner, daß der Flachsfaden nicht zerreiße und viel geschmeidiger und reiner ausgearbeitet werde; endlich, daß die Maschine nach Bedarf für jede Anzahl der flachsbrechenden Personen konstruirt und mit Wasser-, Dampf-, Pferde- oder Menschenkraft in Bewegung gesetzt werden könne; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1697—H.).

Dem Johann Penz, Sensesfabrikbesitzer in Zell am Ziller in Tirol, durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbevereines in Wien, auf eine Verbesserung in der Sensesfabrikazion, die ein bedeutendes Kohlenersparniß und eine derartige gleichmäßige Härte der Senses bewirke, daß sie alle bisherigen ähnlichen Fabrikate an Schönheit und Dauer übertreffen; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1698—H.).

Dem Anton Tichy, Privatier in Wien (Stadt Nr. 1097), auf eine Verbesserung in der Erzeugung und Anwendung der Hitze; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1699—H.).

Przywilej, Alojzemu Planerowi, miejskiemu ślusarzowi w Wiedniu (Alservorstadt nr. 349) nadany na ulepszenie maszyny do krajania, nazwanéj nożycami mechanicznemi do krajania blachy, którą blachę łatwiej i w zupełnie proste paski krajać można; na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 1700—H.).

Baumgartner m. p.

384.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu na
dniu 22. Marca 1852 nadanych.

Przywilej, Henrykowi Dinglerowi, fabrykantowi maszyn i cukru w Wiedniu (Wieden nr. 120), nadany na ulepszenie znanych pod nazwą „Hydro-extracteur“ maszyn do oddzielania ciał płynnych od stałych; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 1728—H.).

Przywilej, Kasprowi Honeggerowi, właścicielowi kilku mechanicznych tkalni i mechanicznego warsztatu w Rüti, w Szwajcaryi, mieszkającemu w Rüti, w kantonie Zurychskim w Szwajcaryi, nadany na wynalazek mechanicznych warsztatów tkackich; na lat pięć. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1792—H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracyi w Wiedniu (miasto nr. 785), nadany na wynalazek i ulepszenie narządów do wyciągania (ekstrakcyi) i użycia ulotnych i stężyć się dających ciał zapomocą zwapniania organicznych substancyj, lub rud kruszcowych, zawierających ziemną żywicę, w naczyniach zamkniętych, przyczém takowe zetknąć można z olejami rozegrzanemi aż do wrzenia; na lat pięć. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi obawa, byle przytém należycie użyto przepisanych wentylów bezpieczeństwa (l. 1798—H.).

Przywilej, Ludwikowi Knee, miejskiemu rymarzowi i właścicielowi realności w Lublanie (nr. 140), nadany na odkrycie w przysposabianiu skóry wołowej do robienia rzemieni do maszyn i uprząży na konie, przezco takowe stają się daleko trwalszemi, rzemienie od maszyn nie wyciągają się, a co do uprząży na konie, ani pot, ani mokość lub wilgoć na skórę wpływu nie wywierają; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1842—H.).

Dem Alois Planer, bürgerlichen Schlossermeister in Wien (Alservorstadt Nr. 349), auf die Verbesserung einer Schneidemaschine „Mechanische Blechschere“ genannt, womit das Blech leichter und in ganz gerade Streifen geschnitten werden könne; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1700—5.).

Baumgartner m. p.

384.

V e r z e i c h n i s s

der von dem Ministerium des Handels am 22. März 1852
verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Heinrich Dingler, Maschinen- und Zuckerfabrikanten in Wien (Wieden Nr. 120), auf die Verbesserung der unter der Benennung Hydro-Extracteurs bekannten Maschinen zur Trennung der flüssigen von festen Körpern; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrück­sichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1728—5.).

Dem Kaspar Honegger, Besitzer mehrerer mechanischer Webereien und einer mechanischen Werkstätte zu Rüti in der Schweiz, wohnhaft zu Rüti im Kanton Zürich in der Schweiz, auf die Erfindung mechanischer Webestühle; — auf fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1792—5.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung und Verbesserung von Apparaten zur Ausziehung (Extraktion) und Behandlung der flüchtigen und verdichtbaren Körper durch die Verkalkung organischer Substanzen oder der erzharzigen Erze in geschlossenen Gefäßen, wobei dieselben mit den bis zur Wallung geheizten Oelen in Berührung gebracht werden; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrück­sichten steht der Ausübung dieses Privilegiums bei gehöriger Anwendung der vorschriftsmäßigen Sicherheits-Ventile kein Bedenken entgegen (Z. 1798—5.).

Dem Ludwig Knee, bürgerlichen Riemenmeister und Realitäten-Besitzer in Laibach (N. 140), auf eine Entdeckung in der Bereitung des Rindleders zur Erzeugung von Maschinenriemen und Pferdegeschirren, wodurch dasselbe viel dauerhafter werde, die Maschinenriemen sich nicht dehnen, und bei den Pferdegeschirren weder der Schweiß, noch die Nässe und Feuchtigkeit auf das Leder einwirken können; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1842—5.).

Przywilej, Józefowi Neumeyerowi, miejskiemu traktyjnikowi w Wiedniu (miasto nr. 730), na ręce A. Heinricha, sekretarza niższo-austryjskiego stowarzyszenia przemysłowego w Wiedniu, nadany na wynalazek nowego narzędzia do prania, przezco bieliznę pospieszniej, czyścić i bieliej bez szkodliwych prać można; na lat dwa. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjskiem Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 1877 — H.).

Przywilej, Józefowi Tobijasowi Goldbergerowi i chemikowi i fabrykantowi w Berlinie, na ręce Karola Schürera de Waldheim, miejskiego aptekarza w Wiedniu (miasto nr. 954), nadany na wynalazek nowego mydła z ziół; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem publicznego bezpieczeństwa zdrowia żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda, lecz stanowi się ten warunek, iż uprzywilejowanego mydła nigdzie jako lekarstwo zachwalać, ani sprzedawać nie wolno (l. 1878 — H.).

Przywilej, Bernardowi Schäfferowi i C. F. Buddenbergowi z Magdeburga, na ręce J. Petrofskiego, urzędnika uprzywilejowanej wiedeńsko-głognickiej kolei żelaznej w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 386), nadany na wynalazek nowej konstrukcyi manometrów do wymierzania, ciśnienia wierzchniego i spodniego dla pary, wody i powietrza; na lat dwa. Wynalazek ten otrzymał w Prusiech pięcioletni patent, skuteczny od dnia 18. Stycznia 1850. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 1879 — H.).

Przywilej, Antoniemu Tichemu, prywatyzującemu w Wiedniu (miasto nr. 1097), nadany na ulepszenie w fabrykacyi resorów do powozów, tudzież innych sprzęzyn; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego żadna przeciw wykonywaniu tego przywileju nie zachodzi przeszkoda (l. 1880 — H.).

Baumgartner m. p.

385.

S p i s

wyłącznych przywilejów, od Ministerstwa handlu na
dniu 29. Marca 1852 nadanych.

Przywilej, Aleksandrowi Stentzłowi, urzędnikowi ekonomicznemu w Oberwaldenburg w Szląsku Pruskim, na ręce Andrzeja kawalera de Gredler, Dra. i notaryjusza w Wiedniu (miasto nr. 1136), nadany na wynalazek galwanicznego

Dem Joseph Neumeyer, bürgerlichen Gastwirth in Wien (Stadt Nr. 730), durch A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbevereines in Wien, auf die Erfindung eines neuen Waschapparates, womit die Wäsche schneller, reiner und weißer ohne Bürsten gewaschen werden könne; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Seidemanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrückichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1877—5.).

Dem Joseph Tobias Goldberger, Chemiker und Fabrikanten in Berlin, durch Karl Schürer von Waldheim, bürgerlichen Apotheker in Wien (Stadt Nr. 954), auf die Erfindung einer neuen Kräuterseife; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht. In öffentlichen Sanitätsrückichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß die privilegirte Seife nirgends als ein heilkräftiges Mittel angepriesen oder verkauft werde (Z. 1878—5.).

Dem Bernhard Schäffer und C. F. Budenberg aus Magdeburg, durch S. Petrofsky, Beamten der privilegirten Wien-Glognitzer-Eisenbahn in Wien (Leopoldstadt Nr. 386), auf die Erfindung einer neuen Konstrukzion von Manometern zur Messung des Ueber- und Unterdruckes für Dampf, Wasser und Luft; — auf zwei Jahre. In Preußen ist diese Erfindung seit 18. Jänner 1850 auf fünf Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde ange sucht. In öffentlichen Sicherheitsrückichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1879—5.).

Dem Anton Tichy, Privatler in Wien (Stadt Nr. 1097), auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Wagen- und anderen Federn; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht. In öffentlichen Sicherheitsrückichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1880—5.).

Baumgartner m. p.

385.

V e r z e i c h n i ß

**der von dem Ministerium des Handels am 29. März 1852
verliehenen ausschließenden Privilegien.**

Dem Alexander Stenzl, Oekonomiebeamten in Oberwaldburg in Preussisch-Schlesien, durch Dr. und Notar Andr. Ritter von Grebler in Wien (Stadt Nr. 1136), auf die Erfindung eines galvanischen, zur sogenannten elektrolytischen Heilmethode geeig-

do tak zwanój elektrycznej metody leczenia przydatnego aparatu płytowego, którego konstrukcja pozwala zastosowywania tegoż w połączeniu z użyciem wszelkich kąpielí i z każdym sposobem leczenia wodą; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono. Przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna ze względów sanitarnych nie zachodzi przeszkoda, lecz przepisuje się ten warunek, iż narządy, na które nadaje się przywilej, używane być mogą jedynie i wyłącznie za ordynacją lekarza, i że w ogłoszeniu żadnej choroby wymieniać nie należy, na którąby aparat zbawiennie działać miał (l. 1968 — H.).

Przywilej, Aleksandrowi Stentzłowi, ekonomicznemu urzędnikowi w Oberwaldenburg w Szląsku Pruskim, na ręce Andrzeja kawalera de Gredler, Dra. i notaryjusza w Wiedniu (miasto nr. 1136), nadany na wynalazek aparatu do prowadzenia elektrycznego wraz z moderatorem i przyrządem do przerwania i odnowienia w okamgnieniu elektrycznego poruszenia w obwodzie objętym przez aparat elektryczny, przezeo możliwém się staje praktyczne wykonywanie w sposób racjonalny rozmaitych na elektryczności zasadzających się sposobów leczenia, połączonych z kąpielami i wszelkimi sposobami leczenia wodą; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono. Przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna ze względów sanitarnych nie zachodzi przeszkoda, lecz stanowi się ten warunek, iż aparaty, na które nadaje się przywilej, jedynie tylko za ordynacją lekarską używane być mogą, i że w dotyczącém ogłoszeniu nie należy wymieniać żadnej choroby, na którąby aparaty zbawiennie działać miały (l. 1969 — H.).

Przywilej, Aleksandrowi Stentzłowi, uzędnikowi ekonomicznemu w Oberwaldenburg w Szląsku Pruskim, na ręce Andrzeja kawalera de Gredler, Dra. i notaryjusza w Wiedniu (miasto nr. 1136), nadany na wynalazek galwanicznego łańcuszka, przydatnego do leczenia słabości wedle ugruntowanój przez Dra. Hassensteina elektrycznej metody leczenia; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono. Przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna ze względów sanitarnych nie zachodzi przeszkoda, lecz stanowi się ten warunek, iż aparaty, na które nadaje się przywilej, jedynie tylko za ordynacją lekarską używane być mogą, i że w dotyczącém ogłoszeniu nie należy wymieniać żadnej choroby, na którąby aparaty zbawiennie działać miały (l. 1970 — H.).

Przywilej, Janowi Hörbstowi, byłemu fabrykantowi wstążek jedwabnych w Wiedniu (Schottenfeld nr. 247), nadany na ulepszenie potrzebowanego do rysunków rękodzielniczych linijkowanego papięru, pod nazwą „carta rigata“ znanego; na rok jeden. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austrijackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 1971 — H.).

Przywilej, Wacławowi Schwarzewi, kupcowi w Wiedniu (Laimgrube nr. 27), nadany na ulepszenie uprzywilejowanój pod dniem 3. Września 1841 pomady do włosów; na lat dwa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1972 — H.).

neten Plattenapparates, dessen Konstruktion auch seine Anwendung in Verbindung mit dem Bade- und Wasserheilverfahren jeder Art gestatte; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angefordert. Der Ausübung dieses Privilegiums steht in Sanitätsrücksichten unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß die zu privilegirenden Apparate einzig und allein auf Anordnung eines Arztes angewendet werden dürfen, und daß bei der Ankündigung keine Krankheit genannt werde, gegen welche der Apparat heilbringend wirken soll (Z. 1968—H.).

Dem Alexander Stengl, Oekonomiebeamten in Oberwaldenburg in Preussisch-Schlesien, durch Dr. und Notar Andr. Ritter von Gredler in Wien (Stadt Nr. 1136), auf die Erfindung eines elektrischen Leitungsapparates mit Moderator und Vorrichtung zur augenblicklichen Unterbrechung und Wiederherstellung der elektrischen Erregung in dem Schließungs-Kreise irgend eines elektrischen Apparates, wodurch die praktische Ausübung der verschiedenen, auf Elektrizität beruhenden Heilmethoden in Verbindung mit dem Bade- und Wasserheilverfahren jeder Art auf eine rationelle Weise ermöglicht werde; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angefordert. Der Ausübung dieses Privilegiums steht in Sanitätsrücksichten unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß die zu privilegirenden Apparate einzig und allein auf Anordnung eines Arztes angewendet werden dürfen, und daß bei der Ankündigung keine Krankheit genannt werde, gegen welche der Apparat heilbringend wirken soll (Z. 1969—H.).

Dem Alexander Stengl, Oekonomiebeamten in Oberwaldenburg in Preussisch-Schlesien, durch Dr. und Notar Andr. Ritter von Gredler in Wien (Stadt Nr. 1136), auf die Erfindung einer galvanischen Kette, welche zu Krankheitsheilungen nach der von Dr. Hassenstein begründeten elektrischen Heilmethode geeignet sei; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angefordert. Der Ausübung dieses Privilegiums in Sanitätsrücksichten steht unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß die zu privilegirenden Apparate einzig und allein auf Anordnung eines Arztes angewendet werden dürfen, und daß bei der Ankündigung keine Krankheit genannt werde, gegen welche der Apparat heilbringend wirken soll (Z. 1970—H.).

Dem Johann Hörbst, gewesenen Seidenband-Fabrikanten in Wien (Schottenfeld Nr. 247), auf die Verbesserung des unter dem Namen carta rigata zur Manufactur-Zeichnung erforderlichen Lineamentenpapieres; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Seidemanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1971—H.).

Dem Wenzel Schwarz, Handelsmanne in Wien (Laimgrube Nr. 27), auf die Verbesserung der am 3. September 1841 privilegirten Haarpomade; — auf zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angefordert (Z. 1972—H.).

Przywilej, Wilhelmowi Güntherowi, właścicielowi fabryki lokomotywów w Wiener-Neustadt, na ulepszenie w konstrukcyi wozów do kolei żelaznych, na tém się zasadzające, iż nośny szkielet wozowy przez konstrukcyą z żelaza uproszczony, wielkiej trwałości użycza, i że wypaść mogące naprawy przy tychże małym bardzo nakładem skutecznie można, a przytém ciężkość tychże nie jest większą od zbudowanych z drzewa nośnych szkieletów wozowych; na lat dwa. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 1974 — H.).

Przywilej, Maksymilijanowi Fleischerowi, kupcowi i fabrykantowi w Wrocławiu w Szląsku Pruskim, na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiedniu (miasto nr. 785), nadany na wynalazek i ulepszenie maszyny do koszenia; na lat pięć. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 1975 — H.).

Przywilej, Józefowi Fösleitnerowi, upoważnionemu piekarzowi w Wiedniu (Landstrasse nr. 7), nadany na wynalazek podwójnego pieca piekarskiego z jednym opałem; na rok jeden. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 2058 — H.).

Przywilej, Mosslerowi i Cavalarzowi, właścicielom olejarni w Götzendorfie w Dolnej Austrii, (skład w Wiedniu, miasto nr. 580), nadany na ulepszenie przy prasach olejnych; na rok jeden. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 2059 — H.).

Przywilej, Franciszkowi Davironowi, mechanikowi w Paryżu, na ręce Józefa Eugenijusza de Nagy w Wiedniu (miasto nr. 276), nadany na wynalazek pras hydraulicznych właściwego rodzaju; na lat pięć. Na ten wynalazek nadano we Francyi piętnastoletni patent, skuteczny od dnia 19. Stycznia 1846. Opis tego przywileju złożono w c. k. niższo-austryjackim Namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 2077 — H.).

Przywilej, Henrykowi Charriereowi, fabrykantowi chirurgicznych i nożowniczych instrumentów w Paryżu, na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiedniu (miasto nr. 785), nadany na wynalazek i ulepszenie w spajaniu składowych części noży chirurgicznych i innych, przezco takowe mocniej się trzymają niż dotychczasowe, i które zwolnienia i rozchwiania się nie dopuszczają, a czyszczenie ułatwia. Na ten wynalazek wydano we Francyi piętnastoletni patent, skuteczny od dnia 25. Listopada 1851. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2078 — H.).

Dem Wilhelm Günther, Lokomotiv-Fabrikbesitzer in Wiener-Neustadt, auf eine Verbesserung in der Konstruktion der Eisenbahn-Waggon's, welche darin bestehe, daß das Traggerippe durch eine Eisenkonstruktion vereinfacht, eine große Dauer gewähre, und allfällige Reparaturen an demselben mit sehr geringen Kosten zu bewerkstelligen seien, ohne daß dessen Gewicht größer sei, als das der aus Holz konstruirten Traggerippe; — auf zwei Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1974—5).

Dem Maximilian Fleischer, Kaufmann und Fabrikanten in Breslau in Preussisch-Schlesien, durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung und Verbesserung einer Nähmaschine; — auf fünf Jahre. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1975—5).

Dem Joseph Fötsleitner, befugten Kuchenbäcker in Wien (Landstrasse Nr. 7), auf die Erfindung eines Doppel-Badofens mit Einer Heizung; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2058—5).

Dem Mosler und Cavallaré, Oelfabrikant zu Gögendorf in Niederösterreich, Niederlage in Wien (Stadt Nr. 580), auf eine Verbesserung an den Oelpressen; — auf Ein Jahr. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2059—5).

Dem Franz Daviron, Mechaniker in Paris, durch Joseph Eugen von Nagy in Wien (Stadt Nr. 276), auf die Erfindung hydraulischer Pressen eigenthümlicher Art; — auf fünf Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung seit 19. Jänner 1846 auf 15 Jahre patentirt. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2077—5).

Dem Heinrich Charrière, Chirurgie- und Messerschmied-Instrumenten-Fabrikanten in Paris, durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungsdirektor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung und Verbesserung in der Gelenkfügung (articulation) der chirurgischen, sowie anderer Scheren, wodurch dieselben fester halten, als die bisherigen, ihr Nachlassen und Lockerwerden verhindert und ihre Reinigung erleichtert werde; — auf zwei Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung seit 25. November 1851 auf 15 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2078—5).

Przywilej, Poisatowi Oncle i spółnikowi, fabrykantowi chemicznych wyrobów w Paryżu, na ręce Józefa Eugenijusza de Nagy w Wiedniu (miasto nr. 276), nadany na wynalazek w destylacji tłustości zapomocą nowego aparatu; na rok jeden. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2079 — H.).

Baumgartner m. p.

386.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 29. Marca 1852, którem kilkanaście przywilejów przedłużono.

Ministerstwo handlu uznało się spowodowanem przedłużyć następujące przywileje:

1. Przywilej, Michałowi Pollakowi, kupcowi w Czechach, dnia 14. Lutego 1842 nadany na ulepszenie w konstrukeyi aparatów, używanych do szybkiej fabrykacyi octu; na dalszy rok jedenasty.

2. Przywilej, Maryi Hermann w Wiedniu, dnia 11. Lutego 1847 nadany na wynalazek maszyny do szybkiego linijowania; na dalszy rok szósty.

3. Przywilej, Fryderykowi Rödigerowi w Wiedniu, dnia 16. Lutego 1851 nadany na wynalezienie sposobu czyszczenia i bielienia lnu, kłaków lub konopi w stanie rozszonym lub nieroszonym; na dalszy rok drugi.

4. Przywilej, Józefowi Michalskiemu, kotlarzowi w Brucku nad Lajthą, dnia 15. Lutego 1845 nadany na wynalezienie nowej maszyny do gotowania; na dalszy rok ósmy.

5. Przywilej, Józefowi Herrmannowi, właścicielowi fabryki wyrobów żelaznych w Miesenbach pod Scheibbs w Dolnej Austrii, dnia 22. Lutego 1843 nadany na ulepszenie w hartowaniu nastalonych narzędzi zapomocą wentylowego przyrzędu miechowego i właściwej manipulacyi przy kuciu stali i żelaza; na dalszy rok dziesiąty.

6. Przywilej, Fryderykowi Scheidlingowi w Wiedniu, dnia 15. Lutego 1850 nadany na wynalazek i ulepszenie w fabrykacyi kapeluszy pilśnianych i jedwabnych, przez wrabianie w nie właściwej podkładki; na dalszy rok trzeci, czwarty i piąty.

7. Przywilej, Filipowi Goldschmidtowi w Wiedniu, dnia 23. Lutego 1851 nadany na wynalazek elastycznych zaperek do drzwi; na dalszy rok drugi.

8. Przywilej, Karolowi Fryderykowi Kuhnowi, właścicielowi przywileju w Wiedniu, dnia 3. Lipca 1843 nadany na wynalazek i ulepszenie w fabrykacyi stalowych piór do pisania i trzonek do tychże; na dalszy rok dziesiąty, jedynasty i dwunasty.

Dem Puffat Oncle und Kompagnon, Fabrikanten chemischer Produkte in Paris, durch Joseph Eugen von Nagy in Wien (Stadt Nr. 276), auf eine Erfindung in der Destillation der Fettstoffe mittelst eines neuen Apparates; — auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesetzt (Z. 2079—5.).

Baumgartner m. p.

386.

Erlaß des Handelsministeriums vom 29. März 1852,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachfolgende Privilegien zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Michael Pollak, Handelsmannes in Böhmen vom 14. Februar 1842, auf eine Verbesserung in der Konstruktion der zur Schnelleffig-Erzeugung zu verwendenden Apparate; — auf die Dauer des elften Jahres.

2. Das Privilegium der Maria Herrmann in Wien vom 11. Februar 1847, auf die Erfindung einer Schnell-Vinier-Maschine; — auf die Dauer des sechsten Jahres.

3. Das Privilegium des Friedrich Rödiger in Wien vom 16. Februar 1851, auf die Erfindung eines Verfahrens, Flach, Werg oder Hanf im gerösteten oder ungerösteten Zustande zu reinigen und zu bleichen; — auf die Dauer des zweiten Jahres.

4. Das Privilegium des Joseph Michalásky, Kupferschmiedes zu Bruck an der Leitha vom 15. Februar 1845, auf die Erfindung einer neuen Kochmaschine; — auf die Dauer des achten Jahres.

5. Das Privilegium des Joseph Herrmann, Besitzers eines Zeughammers zu Miesenbach bei Scheibbs, in Niederösterreich, vom 22. Februar 1843, auf die Verbesserung, durch ein Ventil-Gebläse und eine eigene Manipulation beim Hämmern des Stahles und Eisens die stahlplattirten Werkzeuge zu härten; — auf die Dauer des zehnten Jahres.

6. Das Privilegium des Friedrich Scheidling in Wien vom 15. Februar 1850 auf eine Erfindung und Verbesserung in der Fabrikation der Filz- und Seidenhüte durch Einarbeitung einer eigenen Unterlage in dieselben; — auf die Dauer des dritten, vierten und fünften Jahres.

7. Das Privilegium des Philipp Goldschmidt in Wien vom 23. Februar 1851, auf die Erfindung elastischer Thürschließer; — auf die Dauer des zweiten Jahres.

8. Das Privilegium des Karl Friedrich Kuhn, Privilegiums-Inhabers in Wien vom 3. Juli 1843, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Fabrikation der Stahlschreibfedern und Federhalter; — auf die Dauer des zehnten, elften und zwölften Jahres.

9. Przywilej, Antoniemu Errathowi dnia 7. Sierpnia 1840 pierwotnie nadany, i mocą cesyi z dnia 15. Czerwca 1843 na własność Karola Fryderyka Kuhna przeniesiony, opiewający na wynalazek i ulepszenie zapomocą maszyn prasowych i przecinających robienia piór stalowych; na dalszy rok trzynasty, czternasty i piętnasty.

10. Przywilej, Franciszkowi Englersowi, fabrykantowi wódek w Fünfhaus pod Wiedniem, 23. Lutego 1851 nadany na wynalazek w odjęciu wódce przyśwędu; na dalszy rok drugi i trzeci.

11. Przywilej, Franciszkowi Seyfriedowi, kontrolorowi w c. k. magazynie cygarów hawańskich w Wiedniu, dnia 23. Lutego 1851 nadany na wynalezienie guttaperchowych cybuchów od lulek i cygarniczek; na dalszy rok drugi.

12. Przywilej, Ludwikowi de Orth i Leopoldowi Stephanowi dnia 16. Lutego 1847 pierwotnie nadany, a mocą cesyi na własność wyłączną tegoż ostatniego przeniesiony, opiewający na wynalezienie sposobu robienia z gutta-perchy trzewików, butów i innego obuwia z jednego kawałka, tudzież podszew i przyszew w całych skórach; na dalszy rok szósty, nakoniec

13. Przywilej, Szymonowi Mittelmanowi, lekarzowi w Neudörfel pod Wiener-Neustadt, dnia 21. Stycznia 1851 nadany na wynalazek nowourządzonych pieców piekarskich do pieczenia chleba; na dalszy rok drugi i trzeci.

Baumgartner m. p.

387.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 30. Marca 1852, którym przywilej dnia 27. Października 1845 pierwotnie Józefowi Sieglowi nadany, a później częściowo na Jana Nepomucena Siegla przeniesiony, na dalszy rok siódmy przedłużono, oraz ogłoszono całkowite tegoż przeniesienie na braci Aloizego, Adolfa, Józefa i Franciszka Sieglów.

Ministerstwo handlu uznało się spowodowanym, przywilej z dnia 27. Października 1845 Jozefowi Sieglowi, chemikowi w Ottakring pod Wiedniem, pierwotnie nadany, a później częściowo na Jana Nepomucena Siegla, kupca w Ołomuńcu przeniesiony, opiewający na wynalazek w robieniu nowego rodzaju kart do grania, przedłużyć na dalszy rok jeden, to jest, na rok siódmy, a oraz przyjęło do wiadomości i poleciło to zapisać, że wspomniony przywilej w całej swój obszerności przeniesiony został na Aloizego, Adolfa, Józefa i Franciszka braci między sobą Sieglów.

Baumgartner m. p.

9. Das ursprünglich dem Anton Errath verliehene, und laut Abtretungs-Urkunde vom 15 Juni 1843 in das Eigenthum des Karl Friedrich Kuhn übergegangene Privilegium vom 7. August 1840, auf die Erfindung und Verbesserung mittelst einer Press- und Durchschmittmaschine Stahlfedern zu erzeugen; — auf die Dauer des dreizehnten, vierzehnten und fünfzehnten Jahres.

10. Das Privilegium des Franz Englers, Erzeugers geistiger Getränke in Fünfhaus bei Wien vom 23. Februar 1851, auf eine Erfindung in der Entfuselung des Branntweines; auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

11. Das Privilegium des Franz Seyfried, Kontrolors im k. k. Havannen-Zigarren-Magazine in Wien vom 23. Februar 1851, auf die Erfindung von Tabak- und Zigarren-Pfeifenröhren aus Gutta-Percha; — auf die Dauer des zweiten Jahres.

12. Das ursprünglich dem Louis von Orth und dem Leopold Stephan verliehene, und mittelst Zession in das Allein-Eigenthum des Letzteren übergegangene Privilegium vom 16. Februar 1847, auf die Erfindung eines Verfahrens, aus Gutta-Percha Schuhe, Stiefel und andere Fußbekleidungen in einem Stücke, sowie auch Sohlen und Oberleder in Häuten zu erzeugen; — auf die Dauer des sechsten Jahres, endlich

13. das Privilegium des Simon Mittelmann, Arztes in Neubörsel bei Wiener-Neustadt vom 21. Jänner 1851, auf die Erfindung von neu konstruirten Backöfen zur Brot-Erzeugung; — auf die Dauer des zweiten und dritten Jahres.

Baumgartner m. p.

387.

Erlaß des Handelsministeriums vom 30. März 1852,

womit das ursprünglich dem Joseph Siegl verliehene und seither theilweise an Johann Nepomuk Siegl übergegangene Privilegium vom 27. Oktober 1845 auf die weitere Dauer des siebenten Jahres verlängert, und dessen gänzliche Uebertragung an die Gebrüder Alois, Adolph, Joseph und Franz Siegl kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Joseph Siegl, Chemiker in Ottakring bei Wien verliehene und seither theilweise an Johann Nepomuk Siegl, Handelsmann in Olmütz übergegangene Privilegium vom 27. Oktober 1845, auf eine Erfindung in der Erzeugung einer neuen Art Spielkarten, auf die weitere Dauer eines, das ist des siebenten Jahres zu verlängern befunden, und die Uebertragung des gedachten Privilegiums seinem ganzen Umfange nach an die Gebrüder Alois, Adolph, Joseph und Franz Siegl zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner m. p.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 30. Marca 1852, z ogłoszeniem zawiadomienia, iż Franciszek Machts udzielony sobie dnia 15. Listopada 1849 przywilej, Józefowi Steiningerowi odstąpił.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości, i poleciło zapisać doniesienie, iż Franciszek Machts, upoważniony fabrykant wyrobów platerowanych w Wiedniu, nadany sobie dnia 15. Listopada 1849 przywilej na wynalazek kruszcowej kompozycji, „Brittania“ zwanej, mocą cesyi z dnia 8. Sierpnia 1851 odstąpił Józefowi Steiningerowi, miejskiemu ostrogarzowi w Wiedniu.

Baumgartner m. p.

Das Handelsministerium hat das nachstehende vom Kaiser bestätigte und durch das Reichsanzeiger vom 21. März 1852 veröffentlichte Verordnen des Handelsministeriums vom 30. März 1852 bekannt gemacht. In demselben wird die Uebertragung des im Kaiserlichen Patent vom 15. November 1849 an Franciszek Machts in Wien ertheilten Privilegiums auf Joseph Steininger in Wien überlassen, welches in demselben Patent verzeichnet ist. Die Uebertragung ist durch die Kaiserliche Verordnung vom 30. März 1852 bestätigt worden. In demselben Patent ist auch verzeichnet, dass die Uebertragung am 15. November 1849 erfolgt ist. Die Uebertragung ist durch die Kaiserliche Verordnung vom 30. März 1852 bestätigt worden. In demselben Patent ist auch verzeichnet, dass die Uebertragung am 15. November 1849 erfolgt ist. Die Uebertragung ist durch die Kaiserliche Verordnung vom 30. März 1852 bestätigt worden.

Das Handelsministerium hat das nachstehende vom Kaiser bestätigte und durch das Reichsanzeiger vom 21. März 1852 veröffentlichte Verordnen des Handelsministeriums vom 30. März 1852 bekannt gemacht. In demselben wird die Uebertragung des im Kaiserlichen Patent vom 15. November 1849 an Franciszek Machts in Wien ertheilten Privilegiums auf Joseph Steininger in Wien überlassen, welches in demselben Patent verzeichnet ist. Die Uebertragung ist durch die Kaiserliche Verordnung vom 30. März 1852 bestätigt worden. In demselben Patent ist auch verzeichnet, dass die Uebertragung am 15. November 1849 erfolgt ist. Die Uebertragung ist durch die Kaiserliche Verordnung vom 30. März 1852 bestätigt worden. In demselben Patent ist auch verzeichnet, dass die Uebertragung am 15. November 1849 erfolgt ist. Die Uebertragung ist durch die Kaiserliche Verordnung vom 30. März 1852 bestätigt worden.

Baumgartner m. p.

388.

Erlaß des Handelsministeriums vom 30. März 1852,

womit die Anzeige, daß Franz Machts das ihm am 15. November 1849 ertheilte Privilegium an Joseph Steininger abgetreten habe, kundgemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Franz Machts, befugter Plattlerwaarenfabrikant in Wien, das ihm am 15. November 1849 auf die Erfindung einer Metallkomposition, „Brittania“ genannt, ertheilte Privilegium, laut Zeßions-Urkunde vom 8. August 1851 an Joseph Steininger, bürgerlichen Sporer in Wien, abgetreten habe, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Baumgartner, m. p.

